12 MART'ın eylemcileri anlatıyor!

BURDUR DEPREMİ ELROM'UN HAYATINI UZATTI...

8. sayfada

Mahir Çayan, «Millet deprem felaketiyle uğraşırken, bizim eylemimiz gereken etkiyi yapmaz» diyordu

Aydınlık
Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!
PERŞEMBE 13 MART 1980
10 LİRA

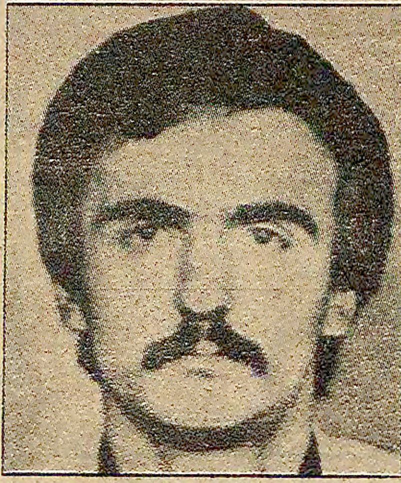
Necati Güngör'ün "edebiyat" üzerine iki Yunanlı gazeteci ile söyleşisi

Bugün Sanat Sayfamızda

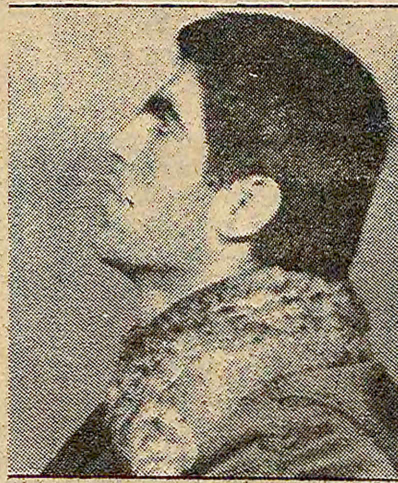
100 günden en kârlı, 12 cinayetin faili olan komandolar çıktı

M.ALİ AĞCA

ALPASLAN ALPASLAN

M.BAKİ GÜLCAN

YUNUS İLHAN

YUSUF ARPACI

13 azılı komando kaçırıldı

■ Adalet Bakanının yazılı emrine rağmen, başka hiç bir cezaevine nakledilmeyen komandolar, 15 gün sonra kaçtı

■ 17 cinayetin planlayıcısı 7 kişinin katili Yunus Uzun'un kaçma teşebbüsü yarım kaldı

■ 3 kişinin katili, 46 yıla hükümlü Baki Gülcan, Edirne Cezaevinde alışverişle görevlendirildi. Ve beraberinde 3 katil komandoyu da kaçırdı

HABER MERKEZİ

HÜKÜMETİN kuruluşu sırasında olsun, kurulduktan sonraki ilk 100 gün içinde olsun Başbakan Demirel, sürekli olarak anarşinin milli mesele haline geldiğini, bunun kaynaklarına mutlaka inileceğini, kurulan hükümetin programının 1. maddesinin anar-

(Devamı say. 7 sü. 1'de)

POST KAVGASI İYİCE KIZIŞTI

Bu kez Abdülkadir, Serveri'yi haklamaya çalışınca

Kabil Mafia'sı yine birbirine girdi

Yaralanan İstihbarat Örgütü Başkanı Moskova'ya gönderildi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

AFGAN direniş kuvvetlerinin mücadelesi ve uluslararası kamuoyunun protestoları karşısında güç duruma düşen Babrak

(Devamı sa. 7, sü. 4'te)

Başbakanlık Müsteşarı "para gezisi"ni sürdürüyor

Özal: 4 milyar dolara ihtiyacımız var

LONDRA (THA)

BAŞBAKANLIK Müsteşarı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Vekili Turgut Özal, Londra'da verdiği bir demeçte, "Türkiye bu yıl ödemeler dengesini ayarlayabilmek için 4 milyar dolar kredi bul-

(Devamı sa. 7, sü. 2'de)

Muhtarlıkla idare edilen Türkiye'nin 100 binlik en büyük köyü Atışalan'da ne yol vardır, ne de kanalizasyon. Ve çocuklar bu ortam içinde güle oynaya büyürler. (Fotoğraf: Korhan ATAY)

AP, CHP, MSP ve TİKP: "Atışalan'da Belediyeye evet"

İSTANBUL (ÖZEL)

BAKIRKÖY'e bağlı Atışalan köyünde, muhtarlıktan, belediyeye geçilmesi konusunda pazar günü yapılacak referandum oylamasına ilişkin ortak bildiri yayınlayan AP, CHP, MSP ve TİKP, halkı belediyeye "Evet" demeye çağırdı.

Dört partinin Atışalan temsilcilerinin kaleme aldığı basın bildirisinde, nüfusu 100 bini aşan köyün sorunlarının muhtarlıkla üstesinden gelinemeyeceği belirtilerek, şöyle denilmekte:

"Köyümüzün en erken zamanda belediye olması, bütün halkın yararınadır. Belediye aynı zamanda imkanları daha fazla olan bir kurumdur. Biz parti temsilcileri olarak bütün halkı sandık başına gitmeye ve Atışalan'ın belediye olması için 'Evet' oyu kullanmaya çağırıyoruz."

Belçika Türkiye'ye 8,5 milyon dolar verecek

HADİ ULUENGİN (BRÜKSEL)

OECD çerçevesinde Türkiye'ye yapılması öngörülen yardıma Belçika'nın 250 milyon Belçika frangı (yaklaşık 8,5 milyon dolar) ile katılacağı öğrenildi.

Devletten devlete kre-

(Devamı sa. 7, sü. 2'de)

Doktorlar: "Tito'nun bir haftalık ömrü kaldı"

■ Vietnam Komünist Partisi yayın organı Nhan Dan, Yugoslav yetkililerini gerçekleri çarpıtmakla ve Çinli yayılmacıları savunmakla suçladı

Vietnam Yugoslavya'nın "düşman güçlerle" birleştiğini iddia etti!

BANKOK/BELGRAD (AP-AA)

VİETNAM, Yugoslavya'nın Bloksuzluk hareketi adı altında "düşman güçlerle" birleştiğini iddia etti.

Vietnam Komünist Partisi yayın organı "Nham Dan" gazetesi, Yugoslav yetkililerinin ve basının Kamboçya ve Afganistan'daki gerçekleri çarpıttığını ve "Çinli yayılmacıları, diğer gerici güçleri ve emperyalistleri savunduğunu" ileri sürdü.

Gazete daha sonra şunları iddia etti: "Yugoslavlar Tayland'a sözüm ona yapılacak saldırı tehdidi korosuna katıldı ve bir yandan da Tayland'ın ve ABD'nin Pol Pot gerillalarını desteklemelerini görmezlikten geldi."

Gazetenin haberinde daha sonra, Yugoslavların, ABD ve Çin'in "Afgan asilerine" yoğun şekilde silah yardımı yapılmasına da göz yumdukları öne sürüldü.

(Devamı sa. 7, sü. 4'te)

Urfa'da servis aracına ateş açan katiller 6 kişiyi öldürdü

■ 12 Mart'ı protesto bahanesiyle bazı okullarda öğretim yapılamadı

HABER MERKEZİ

İLVAN Yem Fabrikasının servis aracındaki personele ateş açan katiller 6 kişiyi öldürdü, bir kişiyi de ağır yaraladı. Dün birçok yerde 12 Mart'ı protesto bahanesiyle çeşitli

(Devamı sa. 7, sü. 6'da)

BAŞYAZI

Kurmay Olmak

Doğu Perinçek

BİR komutan düşününüz ki, saldırı dışında savaş taktiği kabul etmemektedir, ordusunu zafere ulaştırmasına imkan var mıdır? Tarihte yalnız saldırı ile kazanılmış tek bir savaş yoktur. Zafer, ancak savunma, geri çekilme ve saldırı taktiklerinin birleştirilmesinin ürünü olabilir. Zamana ve zemine uygun taktikler uygulamayan, koşullar değiştiği zaman en kısa zamanda ve en esnek biçimde taktik değiştiremeyen, manevra yeteneği olmayan bir komutanın zafer kazandığı duyulmuş mudur?

Hele sınıf mücadelesi savaştan çok daha karmaşıktır. Emekçi sınıflara önderlik iddiasıyla ortaya çıkanlar, çok yönlü düşünmek, bir orduyu yöneten komutandan çok daha fazla etkenleri hesaplamak, savaşa çok daha derinlemesine bakmak zorundadırlar.

İşçi sınıfı adına savaş çığlığı atan birçoğuna bakıyorsunuz. bunların dağarcıklarında saldırı-

(Devamı sa. 7. sü. 9'da)

Gazeteci Zekeriya Sertel, 90 yaşında Paris'te öldü

Geçtiğimiz yaz, kızı Yıldız Sertel ile birlikte gazetemizi ziyaret eden Zekeriya Sertel arkadaşlarımızla görüşürken.

■ Siyasi görüşleri nedeniyle bir kaç kez tutuklanmış olan Sertel 1950 yılında eşi ile birlikte yurt dışına çıkmış ve 1978'e kadar yurda dönmesine izin verilmemişti

İSTANBUL (THA)

ÜNLÜ gazeteci ve yazar Zekeriya Sertel Paris'te tedavi edilmekte olduğu hastanede öldü. Bir süredir Paris'te yaşayan Sertel, geçtiğimiz hafta içinde düşerek başını çarpmış ve Paris Hastanesinin Nöroloji Servisinde tedavi altına alınmıştı.

1890 yılında Selanik-

(Devamı sa. 7. sü. 9'da)

Koç Holding'in enerji tasarrufu semineri sona erdi

Rahmi Koç: "OPEC zamları haklıdır"

HABER MERKEZİ

KOÇ Holding tarafından düzenlenen "Enerji Tasarrufu Semineri" sona erdi. Seminerde bir konuşma yapan işadamı Rahmi Koç Petrol İhraç Eden Ülkeler örgütü (OPEC) tarafından petrol fiyatlarına yapılan zamları haklı bulduğunu söyledi.

(Devamı sav. 7 sü. 1'de)

Maden-İş grevdeki işçilere ayda 1500 lira ödeyeceğini açıkladı

■ Maden-İş'in grev oylamasını kaybettiği işyeri sayısı 7'ye çıktı

İŞÇİ SERVİSİ

MADEN-İŞ Sendikası MESS grevine çıkan işçilere ayda 1500 lira vereceğini açıkladı. Çeşitli bölgelerde düzenlenen toplantılarda işçi temsilcileri bu parayı az bularak itiraz ettiler ve yükseltilmesini istediler.

Maden-İş Pendik 4. Bölgede önceki gün ya-

(Devamı sa. 7, sü. 4'te)

Maaslarını ve yakacak paralarını alamayan

İstanbul Belediye işçileri de direnişe geçti

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL Belediyesine bağlı İtfaiye, Sağlık ve Mezarlık Müdürlükleri dışında, tüm ünitelerde çalışan 11 bin işçi düne kadar şubat ücretlerini ve yakacak paralarını alamadıklarından toplusözleşme gereğince direnişe geçti.

Bu güne kadar para-

(Devamı sa. 7, sü. 5'te)

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

Bir adımcık atılamaz

Her tarafından kültür fışkıran yirmi iki aylık iktidardı, zamanın iktidarı.

Kültür Bakanlığında, komisyonlar kuruluyor, komisyonlar kaldırılıyordu.

Sorun, "kültürümüzün kaynaklarını saptamaktı" iktidarın ömrü vefa etmedi saptamaya.

Bırakalım bu büyük meseleleri. Küçüklerini dile getirelim ve bütün takır takır boş iddiaları dize getirelim.

Geçen gün elime, bir ödeme listesi geçti. Kültür Bakanlığından kültür fışkıran zamanda hazırlanmış. Tarihi 25 Temmuz 1979 ve 16.707 sayılı... Görüyorsunuz ki, resmiyeti yerinde!..

Açalım 61. sayfasını...

Evet evet aldanmadınız sevgili okurlarım, aldanmadınız...

Bir inceleme... Sahifesi 170 lira. Bundan vergi de kesiliyor. Diyelim ki, o inceleme iki yıl alsın. İkiyüz sahifesi olsun. Bilemediniz üçyüz. Gelin üçyüzden hesaplayalım!...

170 çarpı üçyüz ne eder?... Elli bir bin banknot eder. Bunun diyelim ki onbin kaymesi vergi. Kalır mı kırk bin?...

—Kalır.

Bu kırk bini yirmidört aya bölün. Bin altıyüz küsur kayme eder. Ölme eşeğim ölme, bahar gelsin yoncalar açsın da seni treflile besleyeyim!...

—E başka şey de yapsın, incelemeci!

İnceleme... Aziz kardeşlerim palavra sıkmak değildir. Kütüphanelerde çalışmayı zorunlu kılar. Dünyadan çekilmeyi zorunlu kılar. Bazen yolculuk yapmayı zorunlu kılar... Para ister!

Düşünmeyi zorunlu kılar. Süzgeçlemeyi zorunlu kılar.

Yıllardanberi, önce maddi yönden başlayarak, kültür yaşamını sabote etmek için elden ne gelirse, kimsecikler ardına koymamıştır. İnsanın ağlayası geliyor.

Kültür fışkıran devrin, kültür ödemesi sahifesini okumaya devam ediyorum:

Bir sahife çeviri, sıkı durun altmış lira. Bunun vergisini düşün: Elli lira!...

Yarım kilo ayva fiyatı?... Bir buçuk kilo limon!

Kültür yedi mi ayvayı?

—Çoktan yedi de sindirdiler! Görseniz ne komik rakamlar!..

Bu cehaletten de öte, bu bir sabotajdır.

—Olamaz efendim, asaletiniz, necabetiniz...

—Bırakın şu ucuz ve bıcık edebiyatı!

İşin hazin tarafı: Palavra dışı, bu kültür sabotajı şimdiye değin kimseyi rahatsız etmemiştir. Tek ucuzluk ülkede de kültür ürünlerinde olmuştur.

Sabotajdır bu, sabotajın dik alası!

SABOTAJIN BİR BAŞKA YÖNÜ

Bir zamanlar bu ürünlere bürokrasi el atmıştı. Maaşıyla geçinmek zorunda bürokratlar için yan gelirdi bunlar!...

Herhangi bir kitap, personel tarafından hazırlanırsa, hâlâ hem ufak bir yan gelir oluyor, hem yabancı; iç aylaklığa sokulmuyor, hem de işte birşeyler meydana çıkıyor!... İyi olmuş kötü olmuş kime ne gam!...

Efendim, bizde, adam yok ki!...

—Var, var ama, yaşatmak istemiyorsunuz!... Ayıp bre ayıp!...

Bu traji-komik liste devri şairanede ve devri külturanede de onaylanmıştır.

Gerisi salata, traş ve kuru iddia!

GÜNÜN KONUĞU

Doç. Dr. Refah Ayber

İTÜ Makine Fakültesi Isı Tekniği Kürsüsü Öğretim Üyesi

Konuşan: Metin Göktürk

● 1950 yılına kadar cam sanayisinde linyitten elde edilen "su gazı" kullanılıyordu. Daha sonra fuel oile dönüldü

● Linyiti yakıt olarak kullanmada bir değil bir çok sistem vardır

● Rafinerilerde linyit kazanı için yer bulunamayacağını sanmıyorum

RAFİNERİLERDE YAKIT OLARAK LİNYİTTEN ELDE EDİLEN GAZ KULLANILABİLİR

—Sayın Ayber, Rafinerilerin petrol yerine linyit yakarak çalıştırılıp çalıştırılamayacakları konusunda sürmekte olan tartışmanın önemli bulduğunuz noktaları konusunda bizi aydınlatmanızı rica edeceğim.

—Herşeyden önce şunu belirteyim, fuel-oil yakan bir tesis kurmak hem ilk yatırım açısından hem de daha sonra tesisi işletme açısından büyük bir kolaylık sağlar. Taşıma, depolama gibi sorunlar linyite oranla çok daha kolaylıkla çözülebilir.

Linyite gelince hem ilk yatırımlar, hem işletme kolaylığı hem de bakım gibi konularda fuel oille yarışamaz. Ancak, iki yakıt arasındaki önemli fark birinin Türkiye'de bulunması diğerinin ise çok büyük miktarlarda döviz ödeyerek dışarıdan getirtilmesi. Ve petrolü bulamama korkusu her geçen gün artıyor.

Rafinerilerde linyit kullanma konusuna gelince, ben önce şu noktayı belirteyim. Linyitin tek bir yakılış şekli yoktur. Linyiti olduğu gibi parçalar halinde yakmak elbetteki düşünülemez. Bunun dışında başlıca üç tür yakma şeklinden söz edilebilir. İlk metod toz halinde yakmadır. Bu metod bugün bazı çimento fabrikalarında ve diğer sanayi tesislerinde kullanılıyor. En çok bilinen ve uygulanan metod budur. İkinci metod "Sıvılaştırılmış yatak sistemi" denilen sistemdir. Bu sistemde ocağın içindeki ızgaranın yerini bir hava yastığı almıştır. Bu sistemin önemli bir avantajı linyit içerisindeki kükürtü zararlı olmaktan çıkartmasıdır, linyitin içine önceden kireç vb. maddeler karıştırarak kükürt oranı düşürülebilir. Bu sistem için gerekli kazanları Türkiye'deki kazan fabrikaları yapabilirler. Teknoloji ile ilgili bazı noktaları daha süratli ve emin çözebilmek için yabancı teknolojiden de küçük oranda yararlanmak gerekebilir.

Linyitin yakılışında bir diğer metod da gaz üretmektir. Linyitten önce yanıcı bir gaz elde edip, sonra bu gazı fuel-oil yakan kazanlarda yakabiliriz. Bu sistem eskiden beri bilinen ve uygulanan bir sistemdir. Mesela 1950 yılına kadar cam sanayimiz bu sistemle çalışırdı. Sonra fuel - oile döndüler.

"Gazojen" adı verilen gaz üreticisinde elde edilen bu gaza "su gazı" da denilir. Isı değeri yüksek olan bu gazı belli miktarlarda depolayarak yedekte tutmak da mümkündür.

—Bu sistemi rafineriler için düşünebilir miyiz?

— Rafinerinin buhar "ihtiyacının hassas olduğu, ani artışlar gerektirdiği gözönüne alınırsa en uygun sistem budur. Ama herşeyden önce şunu bilmeliyiz ki eldeki yakıtın cinsi ve ihtiyacı dikkatle değerlendirildiğinde uygun bir kazan sistemi mutlaka bulunur. Örnek olarak Elbistan termik santralini gösterebiliriz. Çok düşük kalorili linyitleri değerlendirip çok büyük bir elektrik santralini çalıştırmanın mümkün olduğunun tipik örneklerinden biridir.

—Linyitteki kükürt miktarının rafineriler için önemli bir engel teşkil ettiği konusunda ne düşünüyorsunuz?

—Linyitteki kükürtün zararlı olduğu bilinen bir şeydir. Ancak bu zarar bazı metodlarla azaltılabilir. Ayrıca bu sorun yalnız rafineriler için değil, linyit yakan bütün sanayi tesisleri için sözkonusudur.

Rafinerilerde linyit kazanı konacak yer bulunamaması konusuna gelince, linyitin büyük sahalar gerektirdiği bir gerçektir. Bu, özellikle depolanması için sözkonusudur. Linyit öyle rastgele yığılarak depolanamaz. Linyit yakan bir kazan da fuel-oil kazanına oranla daha büyük bir yer kaplar. Bu da doğrudur. Ama "kazan için de yer bulunamayacağı"na ihtimal vermiyorum. Kaldı ki, linyitten elde edilecek gazın yakılması için yeni kazanlar yapmak da gerekmez. Mevcut fuel-oil kazanındaki brülörlerin değiştirilmesi yeterlidir.

—İPRAŞ, Yarımca Petkim tesisleri ve İGSAŞ gübre tesisleri aynı arazi üzerinde komşu durumdalar. Her üçü de çok büyük miktarlarda buhar ve elektrik enerjisi tüketen bu tesisler için, ortak bir linyit tesisi düşünülebilir mi? Bu tesiste hem buhar hem de elektrik üreterek büyük ölçüde tasarrufu sağlayabilir miyiz?

—Böyle bir ortak enerji tesisi elbette ki çok yararlı olacaktır. Prensip olarak buhar kazanlarının büyük olması avantajlıdır. Elde edilecek buharın bu tesislere borularla taşınması da mümkündür. Buhar naklinde kullanılacak çekme çelik boruların Türkiye'de yapılıp yapılamayacağı konusu ayrıca araştırılmalıdır. Ancak bu boruları dışarıdan satın alsak bile getireceği kazançlar yanında bir hiç mertebesindedir.

Buhar ve elektrik ihtiyacı tam dengeli olmayabilir. Yani birinden biri fazla gelebilir. Fazla elektriği tesislerin buhar ihtiyacının azaltılmasında kullanılması mümkündür. Yani üretilecek buhar ve elektriğin kullanımı arasında bir denge kurulabilir.

—Sayın Ayber, verdiğiniz bilgiler için çok teşekkür ederiz.

Bir yerli firma tarafından hazırlanan "Linyitten gaz üretme tesisi" projesi.

---

demokrat gözüyle

lütfü oflaz

Demir-el olsa ne yazar?

Cumartesi, pazar, pazartesi günleri televizyonda uykudan önce yayınlanan "Sülü'nün yüz gününün öyküsü" adlı yerli diziden millete gına geldiğini biliyoruz.

Ancak bir konu var ki, ona değinmeden bu masal programını kapatmak istemiyoruz.

Şimdi dikkat!

Başbakan, başbakanlıkta düzenlediği yüz günle ilgili seri basın toplantılarının ilkinde hararetli, hararetli konuşuyor ve diyor ki:

"Bizden önceki hükümet, hapishaneleri yol geçen hanına çevirmişti..." (8 Mart Cumartesi)

O, bu sözleri söylerken aynı gün ve aynı saatlerde Edirne'den başbakanlığa bir haber geliyor.

Gelen haberde, 46 yıla mahkum olan ve ayrıca idam talebiyle yargılanan MHP'li katil Mustafa Baki Gülcan'ın iki arkadaşıyla birlikte Edirne cezaevinden kaçtığı bildiriliyor.

Başbakanlık yetkililerince bu haber derhal Demirel'e iletiliyor.

Peki, Demirel, ne yapıyor?

Hiç ne yapacak, bu olaydan bir gün sonra yani seri basın toplantılarının sonuncusunda aynen şöyle konuşuyor:

"Anarşi siyasi himaye görmüştür..." (10 Mart-Pazartesi)

Kimden?

Elbette kendisinden!

Çünkü, MHP'nin anarşinin ta kendisi olduğu mahkemelerce belgelenmemiş midir?

Anarşiyi yaratan ve önceki hükümet döneminde tutuklanan 4 bin MHP'li şu anda cezaevlerinde değil midir?

Aralarında Abdi İpekçi'nin katili M. Ali Ağca'nın da bulunduğu on MHP'li katil, yüz günlük Demirel hükümeti döneminde hapishanelerden firar etmemiş midir?

Şu halde, yüz günlük Demirel hükümeti döneminde her on günde bir, bir MHP'li hapishanelerden salıverildiğine göre, acaba hapishaneleri yol geçen hanına çeviren ve anarşiyi himaye eden kimdir?

Kim olduğunu anlamak için, Demirel aynaya baksın!

Ve tanıdık bir yüzle karşılaşsın!

●●●●●

Böylelikle de Türkeş, 14 Ekim seçimlerinin hemen öncesinde hapishanelerdeki MHP'lilere verdiği "sizi 14 Ekimden sonra hapishanelerden salıvereceğiz" şeklindeki sözünü yerine getirmiştir.

Eh Demirel de, AP azınlık hükümetine Türkeş'in verdiği kayıtsız-şartsız desteğin diyetini işte bu şekilde ödemiştir.

Desteği alan razı, diyeti veren razı, kim ne karışır?

Anarşiyi himaye etmek, Demirel'e ne de güzel yaraşır!

●●●●●

Ama ah! Anarşiyi böylesine himaye eden Demirel, "anarşistlerin burunlarını sürtmezsek namerdiz" demiyor mu, insan ister istemez gülümsüyor.

Onun bu sözleri aklımıza şu fıkrayı getiriyor.

Hani bıçkın delikanlının biri, ödlek bir kabadayıya "senin soyadın ne" demiş de ödlek kabadayı "TENEKE-EL" cevabını vermiş...

Bunun üzerine bıçkın delikanlı, ödlek kabadayının ensesine tokatı yapıştırıp, "DEMİR-EL olsan ne yazar ulan" demiş!

Bizimki de o hesap.

OLAYLAR/SORUNLAR/GÖRÜŞLER

TÜRKİYE'DE BEDENSEL SAKATLIKLAR

Tedavi... Koruma... Eğitim... Öneriler

İstanbul Tıp Fakültesi tarafından düzenlenen 1. Öğrenci Bilim Kongresi'nde "Türkiye'de Bedensel Sakatlıklar" konusu Prof. Dr. Türkan Saylan yönetiminde tıp öğrencileri tarafından çeşitli bölümlere ayrılarak incelendi. Öğretim üyeleri, öğrenciler ve İstanbul Sakatlar Derneği üyelerinin ilgi ile izledikleri panelde, koruyucu sağlık hizmetlerine öncelik verilmesi, sakatlara iş olanakları sağlanması ve sakat işçi çalıştırılması ile ilgili yasalara işlerlik kazandırılması istendi. Ülkemizde ilk kez düzenlenen Öğrenci Bilim Kongresinde ele alınan "Türkiye'de Bedensel Sakatlıklar" konulu panelin içeriğini kısaltarak yayınlıyoruz.

Dünya Sağlık Örgütüne göre, her on kişiden biri geçici veya kalıcı sakattır. Ankara'da 1963-1975 yılları arasında taranan 100 bin kişi üzerinde yapılan araştırmaya göre ise Türkiye'de sakatlık oranı yüzde 2,5'tur.

Bu araştırmaya göre sakatlık nedenleri:

1) Kalp damar hastalıkları yüzde 17.8

2) Travmatik (darbe nedeniyle oluşan) yüzde 16.8

3) Konjenital (doğuştan) yüzde 12.4

ve diğer nedenler şeklinde sıralanıyor

Ülkemizde koruyucu hekimlik esas alınmalıdır

Bu sıradan da görüldüğü gibi sakatlıktan korunmak için ana çocuk sağlığına, koruyucu hekimlik ve halk sağlığına, aşılama çalışmalarına, beslenmeye önem vermek gerektiğini ayrıca, ikinci sırayı alan trafik, iş kazaları, düşme, çarpma vb. nedenleri önleyici tedbirlere önem vermek gerektiği gözüküyor. Dünya Sağlık Örgütünün azgelişmiş ülkelere önerdiği sağlık sisteminin esasını kişiyi hastalandıktan sonra tedavi etmek değil, hastalanmadan önce korumak oluşturuyor. Koruyucu hekimliği esas almak, gelişmekte olan ülkelerin sağlık ekonomisini az masrafla karşılayabilmesini ve milli ekonomisinin bu politika sonucu kazançlı çıkmasını sağlıyor. Bu nedenlerden dolayı koruyucu hekimlik ülkemizde esas alınmalıdır.

Sağlık siyaseti halkın çıkarlarına uygun olarak saptanmalıdır

Sakatlığı tedavi açısından yapılması gerekenler ise şöyle sıralanabilir:

1— Ülkemizin sosyoekonomik yapısına uygun bir planlama yapılmalı ve ulaşılması gereken hedefler belirlenmelidir.

2— Var olan servisler ve elemanlardan daha verimli bir şekilde yararlanabilmek için çok elden yürütülen çalışmalar koordine edilmeli, bunları sağlayabilecek yasama ve yürütme yetkisi olan merkezi bir örgüt kurulup çalışmaya başlanmalıdır.

3— Var olan servislere işlerlik kazandırılmalıdır. Bu kurumlar birer siyaset sahnesi olmaktan kurtarılmalıdır.

4— Devletin sağlık siyaseti halkın çıkarlarına uygun olarak saptanmalıdır. Hükümet değişiklikleri bu alana olabildiğince yansıtılmaya çalışılmalıdır.

5— SSK bünyesindeki tedavi ve koruyucu çalışmalar geliştirilmeli ve tüm işçilere gerekli hizmeti götürmesi sağlanmalıdır.

6— Yetersiz olan personel muayenehane hekimliği gibi bireysel çalışmalara teşvik edilmemeli, aksine, ekip çalışmalarına önem verilmelidir. Bu açıdan "Tam Gün Yasası"na sahip çıkılmalı ve geliştirilmelidir.

7— Sakatlara tanınan hakların gereğince çalışmasını temin etmek gereklidir. Bu alanda var olan gereksiz bürokrasi ortadan kaldırılmalıdır.

8— Sakatların ihtiyacı olan cihazların ülkemizde devlet eliyle yapılması sağlanmalıdır. Bu aletler, muhtaç kimselere parasız ve kolayca temin edilmelidir.

9— Tüm bu hizmetler ülkeye homojen bir şekilde dağıtılmalı ve bölgesel farklar vakit geçirilmeden ortadan kaldırılmalıdır.

10— Önemli bir sorun olan sakatların eğitimi meselesine gereken önem verilmeli ve yeni kuruluşlar açılmalıdır.

Sakatlıktan korunmak için anne ve çocuk sağlığı kuruluşlarının yararlı olması açısından koruyucu hizmetlerin yanında tedavi ediciliğin de yer alması gerekir.

Süt yerine kullanılan mamalar değil, anne sütü kullanımı teşvik edilmelidir.

İş güvenliği sağlanmalıdır

İş sağlığı konusunda devletin (yani ilgili bakanlıkların) ve işçilerin (yani sendikaların) düzenli olarak işyerinin sağlığa uygunluğunu, işçilerin koruyucu malzemesi olup olmadığını ve işçilerin sağlık durumunu denetlemesi gerekir.

İşçi veya sendika temsilcileri de müfettişle beraber yapılan teftişe katılmalıdır.

İşyeri hekimleri işveren tarafından değil, devlet veya hekim meslek örgütleri tarafından atanmalıdır.

Sağlık hizmetlerine ayrılan mali olanaklar artırılmalıdır.

Tüm sağlık kuruluşlarının aynı amaçla çalışmaları, aralarında koordinasyon olması sağlanmalıdır. Bu koordinasyonun amacı, koruyucu sağlık hizmetleriyle tedavi edici kuruluşların bütünleşmesini sağlamak; sağlık ocaklarını, ana ve çocuk sağlığı merkezlerini tüm yurda yaymak olmalıdır.

Var olan sağlık personelinin (doktor, hemşire, sağlık teknisyeni vb.) dengesiz dağılımını düzeltmek gereklidir.

Eğitim, sakatlık oluşmadan verilmelidir

Sağlık ile ilgili okullar, hastane personeli, Sağlık ve Milli Eğitim Bakanlığı mensupları, basın ve TRT sakatlık konusundaki eğitimi daha sakatlık oluşmadan vermeli ve sakatlıkları oluşturan nedenlerin ortadan kaldırılması için çaba harcanmalıdır.

Sakatlarla ilgilenmesi gereken tüm sağlık personeli, eğitmen veya protez yapımcılarının hiç bir özel eğitim görmeden çalıştıkları anlaşılıyor. Oysa sakatların sorunlarına eğilecek kimselerin bu konuda iyi bir eğitim görmeleri ve davranışlarını ona göre düzenlemeleri gerekiyor.

Tüm toplum da sakatlarla olan ilişkileri konusunda eğitilmelidir.

İşyerlerinde 20 işçi ve 1 sakat kontenjanı tanınmalıdır

Sakatlıkla ilgili yapılması gerekenlerle ilgili önerilerimizi ise şöyle sıralayabiliriz:

Sakatlığa yol açan önemli faktörlerden olan trafik ve iş güvenliğiyle ilgili yasalara uyulmasına özel bir önem göstermek gerekir. Bunun için zorlayıcı hükümler konulmalı ve uyulmadığı halde uygulanacak ceza miktarı caydırıcı bir etki yapacak düzeye yükseltilmelidir.

İş kazalarının önemli bir sorun olduğu ülkemizde, sağlıklı ve güvenlikli çalışma koşulları sağlanmalı, işyerlerinde gerekli önlemlerin alınması iş kazalarına dolayısıyla yeni sakatlıklara yol açmadan denetlenmelidir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği konularında işçi temsilcisi sayısı artırılmalıdır.

Ülkemizde milyonlarca kişinin tarım işkolunda çalıştığı bir gerçektir. Tarım işkolunda ve küçük atölye ile işyerlerinde çalışan çırakların hiç bir sosyal güvenlik ve sigortaları yoktur. Bu işçilerin de SSK kapsamına alınmaları gerekiyor.

Sakatlık derecesi yüzde 40'tan aşağı olanlardan en azından yüzde 30-yüzde 40 arasındaki şu anda ne malül ne de çalışabilir sakat statüsüne girmeyen sakatların durumuna bir açıklık getirilmelidir.

Sakatların işe yerleştirilmeleri ile ilgili yasa mutlak suretle uygulanmalı ve bu yasaya işlerlik getirilmelidir.

Sigortalı sakatların SSK'dan aldıkları aylıkların geçimlerini sağlayacak bir düzeye çıkarılmaları gerekiyor.

Her 50 kişiye 2 sakat ve 2 eski hükümlü, her 100 kişiye 5 sakat, 5 eski hükümlü ve her 20 kişiye 1 sakat ve 1 eski hükümlü çalıştırılmalıdır. Çünkü ülkemizdeki çoğu işyerleri küçük çapta ve az işçi çalıştıran atölyeler halindedir.

Sakatlar üretici hale getirilmelidir

Panelde yapılan tartışmada dinleyicilerin katkı ve önerileri ise şunlar oldu:

—İşyeri hekimleri işçi sorunlarıyla yakından ilgilenmelidirler. Bunu rahatça yapabilmeleri için işveren tarafından değil, Tabip Odaları tarafından ve devletçe atanmalı ve denetlenmelidirler.

—Sakat işçi çalıştırma konusu üzerine eğilmeli ve zorlanmalıdır. Sakat işçilerin çalışmaları, çalıştıran işyerlerince çok olumlu bulunmaktadır. Önemli olan işverenle birlikte işyeri hekiminin sakata uygun çalışma ortamı sağlamakta kararlı olmalarıdır.

—Sakat işçinin vergi muafiyeti için Maliyeye başvurusunda her sefer farklı cevaplar verilmekte, bir sakat muaf tutulurken, aynı durumdaki başka sakatın başvurusu reddedilmektedir. Bu kargaşa sonlanmalıdır.

—Büyük kentlerde ücretsiz ambulans sistemi ve ilk yardım ekipleri oluşturulmalıdır.

—Bedensel sakatlıklar için körler ve sağır dilsizler okulları dışında özel eğitim merkezleri açılmalıdır.

—Sakat olan bir kişi mahkeme için, işe girerken, askere giderken, vergi muafiyeti için her sefer yeniden rapor almak zorundadır. Bu önlenmeli ve sakat olana her yerde geçerli tek bir rapor verilmelidir.

—Sakatların rehabilite edilmeleriyle milli gelire katkıları sağlanıyor. Buna karşın üretici hale sokulmazlarsa milli gelirden çok fazla götürüyorlar. O halde devletin bu konuya eğilmesi ve sakatların tüketici değil, üretici hale getirilmesi zorunludur.

—Sakat olan bir kişinin yeniden eski işine dönmesi olanaksızdır. Rehabilitasyondan ana amaç sakatlığa uğrayan kişinin yeni durumuna uygun bir meslek sahibi olmasını sağlamaktır. Ayrıca bir de sosyal rehabilitasyon olayı vardır ki, bu konuya gereken önem verilmelidir.

—Sakatların bedensel zorluklarının bulunuşu, olanaklarını sınırlı kılmaktadır. Üniversitelere girişte sakatlara daha düşük bir puanla belli sayıda kontenjan tanınması sakatların önerileri arasındadır.

—Anarşik olaylar sonucu özellikle öğrenciler arasında bedensel ve ruhsal sakatlıklar oluşmaktadır. Bu konu da ayrıntılı olarak incelenmelidir.

BULMACA

SOLDAN SAĞA-1) İspanya'nın en büyük şehirlerinden ve en güçlü spor kulüplerinden birisi - Sicimin kalını 2) Ayı evi - TERSİ tümör - İspanyolca neşe narası 3) Çıplak ayaklı kontes filmiyle ün yapan bir sanatçı 4) Çölde su başı - TERSİ bir yamyam kabilesinin adı 5) TERSİ yapmış gibi görünmek - Bir hayvan 6) TERSİ bir şeyi sonuca bağlamak için topluca veya tek başına alınan fikir, söz veya rapora esas teşkil eden metin - Tıp mezunlarının unvanlarının kısa yazılışı 7) Bir renk - TERSİ yine anlamına gelir - Çin Halk Cumhuriyetinin kurucusu 8) Tarihte ünlü Mısır kraliçesi

YUKARIDAN AŞAĞIYA-1) Kolaylıkla kandırılabilen kimse 2) TERSİ zarla oynanan bir oyun - Bir ağırlık ölçüsünün kısa yazılışı 3) TERSİ bir erkek adı 4) Tütünden yapılarak içilen keyif maddesinin halk arasında söylenişi 5) Rumca bir anlamına gelir - TERSİ bir Güney Amerika ülkesi 6) Şu günlerde piyasada pek bulunmayan bir margarin adı 7) Bir ilimiz - Kamu İktisadi Teşekküllerinin kısa adı 8) TERSİ yasa - Bir ağırlık ölçüsü birimi 9) Gaye, amaç, 10) Ramazanda Müslümanların uyguladığı dini icaplardan biri 11) Vilayet, Ödenek 12) SSCB'de büyükçe bir şehir - TERSİ bir rütbe.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Ş	İ	T	A	Y	Ü	R	D	U	■	Z	A
2	A	T	İ	L	A	■	İ	R	E	D	Ü	G
3	R	N	■	L	R	■	B	A	F	■	L	A
4	A	A	■	A	B	O	N	M	A	N	■	J
5	P	R	A	H	A	■	İ	A	■	İ	T	A
6	■	A	F	■	Y	A	B	T	R	E	S	■
7	A	G	İ	R	■	R	■	İ	S	T	E	M
8	Ş	■	Ş	İ	R	A	T	K	A	■	R	O

Waldheim: "Rehineler salıverilecek"

H.Carter: "Barışçı yollar tıkanmadı"

Rehineler konusunda umut bitmedi

■ Beni Sadr, işgalci öğrencilerin Sovyet yanlılarının etkisi altında kaldığını söyledi

■ Meclis için seçimler cuma günü başlıyor

WASHINGTON/TAHRAN (AP-AFP-AA) Şahın işlediği suçları incelemek üzere Tahran'da araştırmalar yapan BM Hukukçular Komisyonu üyeleri ile BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim ve Amerikan yetkilileri ile görüşmeler yapmak için New York'a giderken, Komisyonunun görevinin henüz bitmediği belirtildi.

New York'ta bir basın toplantısı düzenleyen BM Genel Sekreteri, gazetecilere, "Rehineler serbest bırakılacaktır, yalnız lütfen biraz sabırlı olun" dedi. Komisyonun Tahran'da edindiği bilgileri içeren raporunun yayınlanmayacağını belirten Waldheim, cuma günü İran Meclis seçimleri yapıldıktan sonra seçilecek olan Meclis'in rehineler sorununun çözüme daha da yaklaşacağını belirtti.

Öte yandan, ABD Dışişleri Bakanı Vance'in, BM Komisyonu üyeleri ile görüşeceği öğrenildi. ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Hodding Carter, "ABD tüm barışçı yolları tükendiği kanısında değildir" diyerek, görüşmelerin sürdürüleceğini açıkladı.

BM Komisyonunun Fransız üyesi Pettiti, görevlerinin başarısızlıkla sonuçlandığını belirtmenin doğru olmayacağını söyledi.

BENİ SADR'IN AÇIKLAMASI

İran Devlet Başkanı Beni Sadr, "ABD Elçiliğini 4 Kasım gününden bu yana işgal altında tutan öğrencilere değinerek, "Maalesef bu öğrenciler İran'ın uluslararası alanda yalnız kalması için çaba harcayan Sovyet yanlısı bazı güçlerin etkisi altında kalmaktadırlar" dedi. Rehineler sorununun mayıs ayı içinde çözümlenmesi gerektiğini belirten Beni Sadr, Devrim Konseyi'nin üyelerini de eleştirdi. "Eğer Devrim Konseyi üyeleri, şu ya da bu grubun etkisinde kalarak her gün görüş değiştirmeseydi, bugün bulunduğumuz noktada olmazdık" dedi.

Öte yandan, ABD Hava Kuvvetleri eski Haberalma Servisi Başkanı General George Keegan, işgalci öğrencilerin Sovyet uzmanları tarafından eğitilmiş olduklarını iddia etti. Londra'da yayınlanan "Daily Telegraph" gazetesine bir demeç veren General Keegan, Moskova'nın İran'da 1000 kişilik vurucu güç eğittiğini ve bu işe 150 milyon dolar harcadığını belirtti. Sovyetler Birliği'nin, İran'ın petrol yataklarında yıkıcı eylemler düzenlediğini de ileri süren Amerikalı General, aşırı militanlar arasında da Moskova'nın etkisinin arttığını açıkladı.

General Keegan, Sovyet yanlısı Tudeh Partisinin, İsviçre ve İran bankaları aracılığı ile Moskova'dan mali destek aldığını da açıklamalarına ekledi.

HOMEYNİ TARAFSIZ ADAYLARI DESTEKLİYOR

Cuma günü başlayacak olan İran Meclis seçimlerine katılma çağrısı yapan Ayetullah Homeyni, halkı "Sağ veya sol eğilimli olmayan adaylar lehinde oy kullanmaya" davet etti. AFP'nin belirttiğine göre, Homeyni sağ eğilimli derken, Ulusal Cephe'yi, sol eğilimli derken de "Mücahitler" ve "Halk Fedailerini" kastediyor.

Uluslararası Komisyonun Cezayirli Üyesi Muhammed Bedcavi, BM Genel Sekreteri Waldheim'la görüşmek üzere New York'a gitti Bedcavi, SAVAK'ın işkencelerine uğramış İranlılarla görüşürken görülüyor.

Giscard d'Estaing'in özel danışmanı

Poniatowski, Carter'ın budalaca bir siyaset izlediğini iddia etti

Poniatowski, ABD'nin eskiden beri kararlı olsaydı, inandırıcı olabileceğini söyledi

HAMBURG (AP) Fransız Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing'in özel danışmanı ve eski İçişleri Bakanı Michel Poniatowski, ABD Başkanı Carter'ın Sovyetlerin Afganistan işgalinden sonra, "Budalaca davrandığını" öne sürdü.

Hamburg'da yayınlanan ünlü "Stern" dergisine bir demeç veren Poniatowski, "ABD Sovyetler Birliği'ne ticari yaptırım uygulanması konusunda ciddi olsaydı, bu komünist ülkeye her türlü dış satımı durdururdu" şeklinde konuştu.

ABD'nin Moskova'ya ihtiyaç duyduğu maddeleri sağlamayı sürdürürken, Moskova Olimpiyatlarını boykot edeceğini söylemesinin yetersiz olduğunu söyleyen Poniatowski, açıklamasını şöyle sürdürdü: "İki süper devlet eşit derecede tahrip gücüne sahiptir. Bu nedenle onlar anlaşmazlıklarını dünyanın üçüncü bölgelerinde çözmeye çalışıyorlar."

Avrupa'nın caydırıcı nükleer gücünü geliştirmesi gerektiğini söyleyen Giscard d'Estaing'in yakın çalışma arkadaşı, bunun iki süper devletin anlaşmazlıklarını Avrupa dışında çözmesini sağlayacak düzeyde olmasını belirtti.

Sovyetlerin Afganistan işgalinin, ABD'nin zayıflığı sonucu gerçekleştiğini ileri süren Poniatowski, "ABD Watergate skandalından sonra tek taraflı olarak dünya siyaset sahnesinden çekildi" dedi.

Poniatowski, Carter'ın, "Batı, Sovyet müdahalesine karşı kararlı ve birlik içinde olmalıdır" şeklindeki tespitine de "Eğer ABD eskiden beri bu kararlılığı gösterseydi, inandırıcı olabilirdi" cevabını verdi.

Michel Poniatowski, ABD Başkanı hakkındaki görüşlerini şöyle özetledi:

"Carter, bir budala gibi davrandı. Her yerde teslim oldu, her şeyi bıraktı, her zaman geri adım attı. Hazreti İsa tutumu takındı."

Poniatowski'nin perşembe günü ABD'ye giderek, ABD yetkilileriyle görüşeceği bildiriliyor.

DEVRİMİN 1. YILDÖNÜMÜNDE

İRAN

«La Şarki, La Garbi Cumhur-u İslami»

"Ne Doğu, Ne Batı, İslami Cumhuriyet"

Nuri Çolakoğlu

■ Beheşti'nin "İslam Cumhuriyet Partisi"nin seçimlerde büyük başarı kazanacağı tahmin edilmiyor

■ Başkanlık seçimlerini kazanması, bazı partileri Beni Sadr'a yaklaştırdı

■ Ara akımlar Moskova yanlısı Tudeh'le devrimciler arasında bocalıyor

İktidar için mücadele edenler

Halkoyuyla kabul edilen Anayasada yer alan Milli Meclis üyelerini belirleyecek olan seçimin birinci turu 14 Mart Cuma günü yapılıyor. Anayasa Meclisin 270 üyeden oluşmasını öngörüyor. Ayrıca Zerdüştler, Museviler ve Hıristiyanlar da birer temsilci seçecekler Meclise.

270 üyeliği adaylarında paylaşmak için çekişecek belli başlı siyasi gruplar şunlar:

1. İslam Devrimi Konferansına katılan örgütler: Cumhurbaşkanlığı seçiminde Beni Sadr'ı destekleyen örgütler şubat ortasında Tahran'da 3 gün süren bir toplantı düzenleyerek seçime ortak aday listeleriyle katılmayı kararlaştırdılar. 2 bine yakın örgüt ve çeşitli yörelerden gelen temsilcilerin üzerinde birleştikleri iki temel siyaset, iki süper devlete karşı çıkma ve İslam Devrimini ve Cumhuriyetini savunma. Beni Sadr'ın bu hareketin önderlik ettiği bu grubun seçimlerde başarılı olacağı tahmin ediliyor. Ve halen İran'daki çeşitli eğilimlerin hareketi oluşturuyor.

2. İslam Cumhuriyeti Partisi: Devrim Konseyi üyesi Ayetullah Beheşti önderliğindeki bu parti özellikle Kasım 1979'da parladı. Ancak izlediği hatalı politikalar sonucu kitle desteğini kaybetti. Cumhurbaşkanlığı seçiminde partinin bir kanadı Hasan Habibi'yi desteklerken, Devrim Konseyi üyesi Ayetullah Musevi Erdebili önderliğindeki diğer kanat Beni Sadr'ın seçilmesi için çalıştı. Meclis seçimlerinde de parlak bir sonuç alması beklenmiyor.

ESKİ PARTİLER

3. Millet Partisi: Şah yönetimine karşı mücadele eden Milli Cephe içinde yer alan bu partinin önderi Deryuş Furuhar, devrimden sonra partisiyle birlikte Cephe'den ayrıldı. Halen Devrim Konseyi ile Kürt örgütleri arasındaki temasları yürüten heyetin üyeliğini yapan Furuhar'ın partisi, Sovyetler Birliği konusunda tutarsız bir çizgi izliyor, zaman zaman Rusya'nın İran Devriminin dostu olduğunu savunuyor.

4. Nehzat-ı Azadi (Özgürlük Hareketi): Devrimden sonraki ilk Başbakan Mehdi Bazergan'ın partisi, kasımdan sonra sahte solcuların saldırıları karşısında çok zayıfladı. Milli Cephe'nin bir parçası olan bu partiden çok sayıda istifalar oldu. İki süper devlete karşı ve özgürlüklerden yana bir siyaset izleyen bu partinin seçimlerde pek şansı yok.

5. İran Partisi: Bu da Milli Cephe'nin eski üyelerinden biri ve başında devrimin ilk Dışişleri Bakanı Sencabi var. Sencabi kısa bir süre sonra bakanlıktan ayrıldı ve tedavi için yurtdışına gitti. Bu arada parti de dağılmaya yüz tuttu. Ancak Sencabi bir ay kadar önce İran'a dönerek partisini toplamaya girişti. Bugün Beni Sadr'ı destekleyen bir parti durumunda.

6. Emekçi Partisi: Abdülhassan Bagha önderliğindeki bu parti daha Mussaddık döneminde Milli Cephe'den ayrılmıştır. Giderek önemini kaybediyor. Son olarak da seçimlere katılmayacağını açıkladı.

'RADİKAL' İSLAMCILAR

7. Cama (Cumbeş Enkılabi Mardom Mazlemin-i Mubarez): Sol radikal harekette önemli rol oynayan Cama'nın önderi Dr. Kazım Sami, katıldığı Cumhurbaşkanlığı seçiminde çok az bir oy alabildi. Ayetullah Taleganinin görüşlerini benimseyen bu parti 50 yıllık geçmişe sahip. Dr. Sami İslam Devrimi Konferansına katılmamakla birlikte, bir mesaj göndererek yeni toplumun Beni Sadr'a yaklaşımını destekledi ve kendisini kazandırmak için çalıştı.

8. JMM (Cumbeş Mardom Mubarez): Cama'yla aynı görüşleri paylaşan bu partinin Cama'dan farkı taktik konularda ayrıldığı bildiriliyor. Her ikisi de küçük burjuva radikalizmini temsil ediyor ve İslam toplumunda anılarını yeni olmadığını savunuyorlar. Ama Rusya'ya karşı açık bir tutuma sahip olmamaları onların zaman zaman Rus yanlısı grupların kuyruğuna takılmalarına yol açıyor.

9. Mücahitler (Sazıman-ı Mücahidin-i Halk'ı İran): Marksizmi ve sınıf mücadelesini reddeden bu grup, sınıfsız bir toplumu savunuyor. Uzun yıllar Şah yönetimine karşı silahlı mücadele verdiği için, oldukça örgütlü ve etkili olan Mücahitler, buna rağmen keskin politika ve sloganları yüzünden itibar kaybediyorlar. Son olarak da İslam Cumhuriyetinin Anayasasını liberal bularak karşı çıkmaları yüzünden Homeyni, bu örgütün lideri Mesut Recebi'nin Cumhurbaşkanlığı seçimine katılmasına izin vermedi. Buna karşılık Beni Sadr Recebi'nin de seçime katılabilmesi gerektiğini savundu. Beni Sadr'ın bu hareketi, seçimde kendisine belli ölçüde Mücahitlerin de desteğini sağladı. Mücahitlerin Beni Sadr'a sempati duyması üzerine Beheşti, Mücahitleri "gizli Marksistlik"le suçladı. Bu ise Mücahitlerin Tahran'da sokağa dökülüp Beheşti ve partisi aleyhinde gösteriler yapmasına yol açtı.

SAHTE SOL

10. Fedailer (Sazıman-ı Çerika-i Fedai-i Halk): İran'daki her karışıklığın içinde yer alan Fedailer, hâlâ illegal bir çalışma tarzını sürdürüyorlar, liderlerini açıklamıyorlar. Rus Beşinci Kolu adına hareket ettikleri her geçen gün ortaya çıkan Fedailer, örgütsel bir bütünlüğe sahip değiller. Afganistan'ın işgalinden sonra, "Rus ordusu Afgan halkına çıkarlarını öğretmeye gitti" diye açıklama yapan Fedailer içinde bu açıklamaya olan tepkiler, örgütsel ve ideolojik bütünlük olmayışı beraberinde dağılmayı getirdi.

11. Sahte solcu grupçuklar: İran içinde bulunduğu fırtınalı dönem nedeniyle her türlü fikre açık. Merkezi otoritenin olmayışı ve fikirler açısından geniş bir özgürlük ortamının hüküm sürmesi sonucu, irili ufaklı birçok grup veya parti oluşmuş. Bunlar içinde Peykaar gibi, çeşitli grupları bir araya toplamaya çalışanlardan, İran Komünist Birliği gibi iki süper devlete karşı çıkan, ancak mevcut hükümeti faşist olarak görenlere, İran'da hiç bir sosyal temeli olmayan Troçkist Sosyalist İşçi Partisine kadar birçok grup var. Ama bunlar daha çok birer ara akım niteliği taşıyor ve devrimci bir parti olan İran Rençberler (Proletarya) Partisi ile Moskova'nın Beşinci Kolu Tudeh arasında yalpalayıp duruyor ve tutacakları yolu belirlemeye çalışıyorlar.

BEŞİNCİ KOL

12. Tudeh: 1952'ye kadar ilerici, reformcu, anti-faşist bir parti olarak çalışan Tudeh, Mussaddık'a karşı yapılan darbeden sonra dağıldı. Yöneticilerinin büyük bir kısmı Rusya'ya sığındı. Kalanlar ya hapse atıldı, ya da SAVAK ve Şah'ın ajanı haline geldiler. Tudeh'in 1950'lerin ortasından itibaren Kruşçev'in sadık takipçisi haline gelmesi karşısında bir kısmı koparak devrimci bir çizgi izlemeye başladılar. Devrimden kısa bir süre önce İran'a dönen şefler durumdan yararlanmak için kolları sıvadılar. Ancak halen Tudeh içinde de bir mücadele sürüyor. İrac İskenderi'nin etrafındaki bir grup Parti Şefi Nurettin Kiyanuri'nin kayıtsız şartsız Rusya'ya uşaklık politikasına karşı çıkıyor, Avrupa komünizmi türünden bir çizgi izlenmesini savunuyor. Halk içinde bir etkisi olmayan Tudeh, bununla birlikte Türkiye'de olduğu gibi bürokrasi içinde taraftar buluyor, özellikle Beheşti ile yakınlaşma politikası sayesinde radyo ve televizyonda edindikleri mevzilerden, hükümet ileri gelenlerinin bile Rusya'ya karşı demeçlerini sansür ediyor.

DEVRİMCİLER

13. İran Rençberler (Proletarya) Partisi: İran'da 15 yıldır mücadele eden irili ufaklı dokuz grubun 22-26 Aralık 1979 tarihinde yaptıkları Kongre sonucunda kuruldu. Şah Rıza'nın babası tarafından kapatılan İran Komünist Partisinin devamı olduğunu belirten İRP, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesini savunuyor. Parti, "Bugün İran'ın maruz kaldığı iki süper devletin tehditlerine karşı militan Müslümanlar, ilerici yurtseverler ve devrimci sosyalistlerden oluşan bir 'Büyük Milli İttifak'ın kurulması için mücadele ediyor."

YARIN: SİYASİ PARTİLER GÖRÜŞLERİNİ AÇIKLIYOR

halkların dünyası

Çiğdem Kömürcüoğlu

Tekrar SALT

Carter, Sovyet uçakları rotayı Kabil Havaalanına çevirdikleri zaman, kozasından başını dünyaya çıkaran tırtıl gibi, "Son 24 saatte Sovyetler Birliği konusundaki görüşlerim tamamen değişti" diyerek SALT Anlaşmasının Senatoda görüşülmesini askıya almıştı.

Şimdi Dışişleri Bakanlığından yapılan açıklamaya bakılırsa, ABD Başkanı dümeni kırmaya hazırlanıyor. Buzdolabına kaldırılan SALT Anlaşmasının yıl sonuna kadar Senato tarafından onaylanması umut ediliyormuş. ABD sözcüsü üstelik SALT Anlaşmasıyla, Sovyet birliklerinin geri çekilmesi arasında bir ilgi olmadığını da iddia ediyor.

SALT–2'nin onaylanmasıyla, Afganistan'a iyice yerleşmeye hazırlanan Sovyet işgalcilerine karşı tutum arasında ilgi yok mudur? Elbette vardır. Hem de sanılandan fazla.

Biz biraz daha geriye, SALT Anlaşmasının imzalandığı o sıcak haziran günlerine döneceğiz.

Carter'la Brejnev Viyana'da düzenlenen şaşalı törenle SALT–2'yi imzaladılar. Bu imza töreni aslında Brejnev'in özellikle 1975'lerden bu yana dünya çapında saldırıya geçerek, kazandığı mevzileri Carter'e kabul ettirmesinin töreniydi.

Ama o günlerde yayınlanan gazetelerin başlıklarına şöyle bir göz atsanız neler görürsünüz! "Dünyada barış, yumuşama - silahsızlanma zafer kazandı" diye az mı çığlık atıldı? Sonra ne oldu?

SALT Anlaşmasının mürekkebi kurumadan Afganistan işgal edildi. Çünkü bu anlaşma barışın değil teslimiyetçiliğin zaferiydi ve Sovyet saldırganlığını artırmaktan başka bir işe yaramazdı. Nitekim öyle oldu. Sovyetler Birliği daha önce iç yıkıcılıkla, ya da paralı askerlerle işi idare ederken, bu kez gözünü karartıp 100 bine yakın Rus askerini gönderdi Afganistan'a.

Eğer iddia edildiği gibi ABD Senatosu yıl sonuna kadar SALT'ı onaylarsa, sanılmasın ki onaylanan Sovyet ve ABD füzelerinin bilmem kaç binde dondurulması olacaktır. Bu kez onaylanacak olan açık, çıplak ve vahşi işgaldir. Yeni Afganistanlar yaratılması için Sovyetler Birliği'ne "geç" işaretinin verilmesidir.

Bugün SALT Anlaşmasının yeniden gündeme gelmesi Avrupa'da esen teslimiyetçilik rüzgarının Atlantik'in öte yakasına yansımasıdır. ABD Sovyet işgaline karşı sert önlemler alma konusunda Avrupalı liderlerden aradığı desteği bulamadı. Son olarak Batı Almanya Başbakanı Schmidt'in ABD'ye yaptığı ziyaret sırasında Carter'ın, Almanya'nın durumunu anlayışla karşıladığı şeklinde açıklamalar yapıldı. Özel durumdan kastedilen, Almanya topraklarının Sovyetler Birliği'ne yakınlığı, iki ülke arasındaki ticari ilişkilerdir.

Böylece Avrupa ülkelerinin konumlarının farklı olduğundan yola çıkılarak, onların ABD'nin önerdiği önlemlere katılamayacakları ya da aynı ölçüde katılamayacakları kabullenilmiş olmaktadır. Bir yandan da Afganistan'ın tarafsızlığının sağlanması üzerine bir takım tartışmalar sürdürülmektedir. Sovyetler Birliği'nin en ciddi tehdidi altında bulunan Pakistan'da bile Moskova'ya taviz vererek tehlikeyi savuşturmaya çalışma şeklinde bir eğilim belirmiştir.

Sovyet işgalinin ilk günlerinde canlanan direniş eğilimi ne yazık ki şu sıra bir duraklama devrine girmiştir. Ama saldırganı tavizlerle yatıştırma eğilimi SALT–2'nin onaylanmasına kadar giderse, doğacak sonuçlar çok daha ciddi olacaktır.

Kremlin, Paris'in Amerika'dan ayrı bir siyaset izlemesinden memnun

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Fransız Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estain'in Ortadoğu ve Körfez bölgesindeki resmi gezisinin yankıları sürüyor. Fransa'nın ilk kez Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkını resmen tanıması, Arap dünyasında genel olarak sevinçle karşılanmıştı.

MOSKOVA MEMNUN

Sovyetler Birliği hükümet yayın organı "İzvestia" 11 Mart tarihli sayısında, Giscard d'Estaing'in gezisini esas olarak olumlu olarak değerlendirdi."

ÇİN VE AVRUPA-ARAP DÜNYASI İŞBİRLİĞİ

Çin Halk Cumhuriyetinin resmi haber ajansı Sinhua, Giscard'ın gezisini "Olumlu bir aşama" olarak niteledi. Sinhua, Sovyetler Birliği'nin Avrupa'nın petrol yollarını kesme emellerine karşı, Batı Avrupa-Arap dünyası işbirliğinin sürdürülmesi gerektiğini yazdı.

MISIR: YENİ BİR ŞEY YOK

Mısır'ın yarı-resmi yayın organı "El Ahram" gazetesi Giscard'ın Ortadoğu gezisini değerlendirirken, Fransa'nın Filistin halkının kendi kaderini tayin etme hakkını tanımasının "yeni bir tutum olmadığını" öne sürdü.

BATI ALMANYA

Batı Almanya Dışişleri Bakanı Hans Ditrich Genscher, Batı Almanya'nın Sesi Radyosuna verdiği bir demeçte, bir yandan Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkını tanıdıklarını, bir yandan da İsrail'in varlık hakkını önem verdiklerini söyledi.

Bu arada Almanya Başbakanı Schmidt'in hafta sonunda Hamburg'da Giscard ile görüşeceği bildirildi.

Rusya, Norveç'i yeniden tehdit etti

MOSKOVA (AP) Sovyetler Birliği'nde yayınlanan Sovetskaya Rossiya gazetesi, NATO'nun Norveç'teki askeri varlığını artırmasının, Kuzey Avrupa'da gerginliği artırmayı amaçlayan bir provokasyon olduğunu ileri sürdü.

Sovyet gazetesi konuyla ilgili olarak şunları yazdı: "Bütün bunlardan Norveç'e harekat alanının Avrupa Kıtasını da kaplaması beklenen hızlı sevk birlikleri için bir üs olma rolü verildiği anlaşılıyor."

Sovyet basını daha önce de, Kuzey Norveç'te NATO tatbikatlarının yapılmasına ve bu İskandinav ülkesinde NATO silahlarının depolanması planlarına saldırmıştı.

Bu ayın başında da Norveç Dışişleri Bakanı Knut Frydemlund Norveç'in davranışlarını askeri bir provokasyon olarak nitelendirmesi konusunda Sovyetler Birliği'ni uyarmıştı. Bu son yazıyla Sovyetlerin bu açıklamalara aldırış etmedikleri gözleniyor.

YUNANİSTAN DIŞ KOMÜNİST PARTİSİ

Moskova yanlısı Yunanistan Komünist Partisi Başkanı Harilaos Florakis'in Sovyet yöneticileriyle yaptığı görüşmeden sonra yayınlanan ortak bildiride, "ABD emperyalizminin ve NATO'nun Doğu Akdeniz, Ortadoğu ve Hint Okyanusundaki faaliyetlerine" karşı çıkıldı.

Florakis, Sovyet partisinin ileri gelenlerinden Çernenko, Ponomarev ve Zagladin'le görüştü.

Pakistan darbe girişimi haberini yalanladı

ISLAMABAD/LONDRA (AFP-AA) Aralarında üç generalin de bulunduğu bir grup subay tarafından Ziya Ül-Hak'ın askeri rejimini devirmek amacıyla "Yakın tarihte" bir darbe girişimi yapıldığı yolundaki haberler Pakistan yetkilileri tarafından yalanlandı.

Londra'da yayınlanan ve müteveffa Başkan Ali Butto'nun Pakistan Halk Partisine yakınlığı ile tanınan "Millet" gazetesi, Genel Kurmay Başkan yardımcısının önderliğinde 23 Mart tarihinde yapılması planlanan bir darbe girişiminin ortaya çıkarıldığını öne sürmüştü.

Portekiz'de Ulusal Muhafızlar Tarım İşçileriyle Çatıştı

LİZBON (AA) Portekiz'in güneyinde tarım reformunun uygulandığı Alentejo bölgesinde Ulusal Muhafızların ortak çiftliklerin tarım işçileri üzerine ateş açması sonucu 13 işçi yaralandı.

Bölgedeki tarım sendikasının yayınladığı bildiriye göre, ortak üretim birimlerinde çalışan işçilerin 1974 Nisanındaki devrimden sonra alınan toprakları eski sahiplerine geri vermeye çalışan güvenlik kuvvetlerini engellemek istemeleri üzerine olaylar çıktı.

Yunanistan, NATO'ya dönüş için bazı şartlar koşuyor

■ ABD Temsilciler Meclisinin iki üyesi Türkiye'ye yardım yapılmasını istedi

ATİNA Yunanistan Başbakanı Konstantin Karamanlis'in Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönüşü konusunda Yunan tezlerinden taviz vermeye ve NATO'ya bu konuda süre tanımaya kararlı olduğu bildirildi.

Karamanlis'in, Yunanistan'a NATO'da Danimarka ve Norveç gibi bir statü tanınmasını talep ederek bu konuda NATO'nun 30 Nisan 1980'e kadar olumlu cevap vermesini şart koşacağı haber verildi.

Karamanlis böylece Yunanistan'a Ege'de 1971 öncesine benzer bir statü tanınmasını ve Yunan Silahlı Kuvvetlerinin sadece haberleşme konularında NATO'nun denetimi altında olmasını, savunma konularında denetimin tamamen Yunanlılara bırakılmasını istiyor.

Öte yandan ABD Temsilciler Meclisi ve Ortadoğu İşleri Alt Komisyonu Başkanı Lee Hamilton ile Alt Komisyondaki Cumhuriyetçi Parti Temsilcisi Paul Findley, Türkiye'nin artan iktisadi sorunlarının Doğu Akdeniz'de istikrarı tehdit edebilecek bir tehlike yarattığını belirttiler. Hamilton ve Findley, bölgenin sorunlarına ABD'nin dış politikada birinci derecede öncelik tanımasını istediler.

Samphan, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'ne gitti

PEKİN

Çin Halk Cumhuriyetine 3 günlük bir ziyaret yapan Demokratik Kamboçya Başbakanı Khieu Samphan özel bir uçakla Kore Demokratik Halk Cumhuriyetine gitti. Samphan, Pekin'de Çin Başbakanı Hua Guofeng ve Başbakan Yardımcısı Deng Siaoping ile görüşmüştü.

TAYLAND'IN BOMBALANMASI

Tayland Yüksek Komutanlığı, Vietnam yanlısı kuvvetlere mensup topçuların, Tayland'da Kamboçyalı göçmenlerin bulunduğu bir kampın yakınlarını 40 kez topa tuttuklarını açıkladı.

Taylandlı yetkililer şu anda sınırın Kamboçya tarafında herhangi bir çarpışma olmadığını bildirdiler.

STRAUSS: "ABD ve Almanya Sovyetlere karşı ortak hedef saptamalı"

NEW YORK (AP) ABD'de bulunan Batı Almanya ana muhalefet partisi lideri Franz Josef Strauss, basına ve halka kapalı olarak Dış İlişkiler Komisyonunda yaptığı konuşmada ABD ile Batı Almanya'nın Sovyetler Birliği'ne karşı ortak bir hedef saptaması gerektiğini söyledi. Strauss, Sovyetler Birliği'nin yeni eylemlere girişmesini önlemek ve onu Afganistan'dan çıkmak zorunda bırakmak için ABD ile Batı Almanya'nın bir hedef saptamasını istedi.

Strauss, konuşmasında Sovyetler Birliği'nin harekatını ve onun Afganistan, Vietnam, Güney Yemen, Mozambik, Angola ve diğer Afrika ülkelerindeki müttefiklerini de eleştirdi. Strauss şöyle dedi, "Sovyetler Birliği Avrupa için hayati önem taşıyan güney kanadı hakimiyeti altına alarak Avrupa'yı kendisine bağımlı hale getirebilir ve Avrupa'nın ihtiyaç duyduğu hammaddelerin bu bölgede olması nedeniyle Avrupa'ya şantaj yapabilir."

Strauss konuşmasını şöyle sürdürdü, "Ortadoğu'ya ve Afrika'ya kim hakim olur ve etki alanı altına alırsa o, Avrupalıları siyasi bakımdan istediği gibi davranmaya zorlama gücüne de sahip olur."

Batı Almanya ana muhalefet partisi lideri Strauss, Batı'yı Sovyet saldırganlığına karşı açık ve gayretli bir tavır olmaya çağırdı ve ekonomik yardımların Sovyetlerin saldırganlığını caydırıcı bir rol oynayabileceğini sözlerine ekledi.

Carter, SALT-2'nin 1980 sonunda onaylanmasını istiyor

WASHINGTON ABD Başkanı Jimmy Carter'ın 1980 yılı sona ermeden önce Amerikan Senatosunun SALT 2 anlaşmasını onaylayacağını umut ettiği açıklandı. ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Hodding Carter'ın basına yaptığı açıklamaya göre, ABD Başkanı, "Eğer SALT-2 onaylanacaksa, 1980 yılı sona ermeden önce onaylanmalıdır" dedi. Bu konuda umutlu olduğu belirtilen Jimmy Carter'ın, SALT-2'nin ABD çıkarlarına uygun olduğuna inandığı yapılan açıklamada öne sürüldü.

H.Carter, SALT-2' anlaşmasının yapılışı sırasında Moskova'nın büyük güçlüklerle karşılaştığını söyledi. Sözcü, Sovyetler Birliği'nin SALT-2' yi ihlal eden bir girişimde bulunmadığını iddia etti.

Abba Evan: «Kudüs'te Arap bayrağı dalgalanabilir»

TEL AVİV İsrail'in eski Dışişleri Bakanlarından ve muhalefetteki İşçi Partisi ileri gelenlerinden Abba Evan, Kudüs'te bir Arap bayrağının dalgalanabileceğini söyledi. "Biz, İsrail ile barış içinde yaşamak isteyen bütün Filistinli örgütlerle görüşmeye hazırız" diyen Evan, İsrail birliklerinin 1967 savaşında işgal ettiği toprakların büyük bir kısmını Arap egemenliğine devretmesi gerektiğini de söyledi.

Bir seçim konuşmasında kişisel görüşlerini dile getiren Evan'ın açıklamaları İsrail içinde şok tesiri yarattı. Batılı gözlemciler, Evan'ın açıklamalarını değerlendirirken, sözkonusu önerilerin bir seçim konuşmasında yapıldığını hatırlatıyorlar.

SUİKAST

1952-58 yılları arasında Lübnan Devlet Başkanlığını yapan ve halen tutucu "Lübnan Cephesinin" lideri olan Camille Shamun, bir suikast girişiminden sağ olarak kurtuldu. Shamun'un arabasına yerleştiriler bomba, bir muhafızın ölümüne, 4 kişinin de yaralanmasına neden oldu.

Suikastin sorumluluğu henüz herhangi bir örgüt tarafından üstlenilmedi.

örse çekiç

Gülay Göktürk

Grev çadırları kurulurken

Oldu, olmadı, anlaşıldı, anlaşılamadı derken işte vakit geldi dayandı.

Şu anda, yüzü aşkın işyerinde, yemekhanelerde, tezgah başlarında çay paydoslarında hep aynı şey konuşuluyor: "Bu teklifleri kabul edemeyiz". Kazanılmış haklarımızı geri veremeyiz". "Herşeyi göze alıp direneceğiz."

Evet. MESS'e bağlı işyerlerinde grev çadırları kurulmak üzere.

Maden işçilerinin MESS'e karşı giriştiği bu mücadele, haklı, doğru ve bütün ilericiler, işçiden yana olan güçler tarafından aktif bir şekilde desteklenmesi gereken bir mücadeledir. MESS, son teklifleri ile işçilerin önünde grevden başka yol bırakmamıştır. İşçiler şimdi görüşmelerle, masadaki pazarlıklarla alamadıkları haklarını almak için üretim silahına başvuracaklardır. Bu bir hak grevidir.

Şimdi işçiler için bütün mesele, bu grevin en iyi, en etkili bir şekilde yürütülmesi ve başarıyla sonuçlandırılmasıdır. Unutulmamalıdır ki, bu, sıradan bir grev değildir. Türkiye'de önümüzdeki dönemde yapılacak bütün sözleşmeler için bir kıstas olacak, deyim yerindeyse 1980-82 döneminin piyasasını belirleyecektir. Öte yandan MESS'in bu sözleşme ile yerleştirmeye çalıştığı prensipler, sadece bu işyerleri için değil, çalışma hayatının tümü için düşünülen prensiplerdir. Maden işçilerinin bu sözleşmede kazanacakları her başarı, bütün işçilerin kazandığı bir mevzi olacak, başarısızlıklar ise bütün sınıfın mücadelesini zayıflatacaktır. İşte MESS grevcilerinin sırtındaki sorumluluk bu kadar ağır, görevleri böylesine çetindir.

Bu görev nasıl başarılacaktır?

Grevlerin haklılığı ve saflığı dikkatle korunarak, mücadeleyi amacından saptırma çabalarına anında karşı çıkılarak...

Açıktır ki, bugün işçilerin en büyük şansızlığı böyle zor bir savaşa, ihaneti belgelenmiş bir genel kurmayın komutasında girmek zorunda kalmalarıdır.

Öyle bir ordu düşünün ki, erat ve subaylar başka, kurmaylar başka niyetlerle yola çıkmışlar. Erat, kutsal, haklı bir savaş veriyor. Kurmayların niyeti ise bu savaşı hesabına çalıştığı düşman bir devletin çıkarı için kullanmak, onun hesabına stratejiler, taktikler, savaş planları yapmak.

İşte, Maden-İş yöneticileri ile MESS grevcileri arasındaki ilişki buna benziyor. İşçilerin amacı, kazanılmış haklarını korumak ve önlerindeki iki yıllık dönemde insanca yaşayabilecekleri bir ücret almak. Onlar bunun için savaşıyorlar. Maden-İş yönetiminin niyeti ise bambaşka. O aylardır bütün hesabını MESS grevleri etrafında bir genel grev tezgahlamak üzerine yapmış. Amacı, Türkiye çapında bir genel grevle ekonomiyi daha da felce uğratmak, siyasi buhranı ağırlaştırmak ve anarşiyi, kargaşayı artırmak.

Önümüzdeki birkaç ay içinde olacakları görmek için kahin olmaya gerek yoktur. Sendikanın tepesindeki Beşinci Kol, bu amacına ulaşmak için işçinin haklı grevini saptırmakta, istediği zaman istediği maceraya sürüklemekte, kendisi için uygun gördüğü bir zamanda bir kalemde satmakta zerrece tereddüt etmeyecektir. İşte bu şartlarda "arazide" düşmanla göğüs göğüse çarpışanlara düşen görev, genel kurmayın haince planlarını boşa çıkarmak, savaşın hedeflerinden saptırılmasına fırsat vermemek ve gerektiğinde kurmayları alaşağı ederek komutayı bizzat ele almaktır.

Grev çadırları kurulmak üzeredir. Bugün MESS grevcilerinin baş görevi, bütün dikkatlerini, bütün çabalarının grevin başarısı noktasında yoğunlaştırmak, grevlerinin saflığını, haklılığını gözleri gibi korumak, mücadeleyi amacından saptıracak ve başarı şansını azaltacak her girişime anında müdahale edebilmektir.

Kurşun zehirlenmelerinin yüzde 74'ü Akümülatör fabrikalarında meydana geliyor

İSTANBUL (AA)

İstanbul Üniversitesi, Tıp Fakültesi öğrencilerinin yaptığı bir araştırmaya göre, Türkiye'de kurşun zehirlenmelerinin yüzde 74'ü akümülatör fabrikalarında meydana geliyor.

İstanbul Tıp Fakültesi öğrencilerinin İstanbul'daki akümülatör fabrikalarında yaptıkları araştırmanın sonuçlarına göre, işçilerin yüzde 67'si günde 9-10 saat arasında çalışmakta, yüzde 86'sı soğuktan, yüzde 61'i sıcaktan, yüzde 74'ü hava cerayanından yüzde 83'ü gürültüden ve yüzde 96'sı da dumandan şikayet etmektedir.

Araştırma sonucunda işçilerin yüzde 94'ünün bu tür işyerlerinde kullanılması gereken gaz maskesinin ne olduğunu bilmedikleri ve gaz maskesini "gazlı bez" sandıkları anlaşılmıştır.

İşçilerin sağlık şikayetleri konusunda yapılan incelemelerde ise, yüzde 94'ünün baş dönmesinden ve unutkanlıktan, yüzde 91'inin sinirlilikten, yüzde 85'inin halsizlikten, yüzde 96'sının cinsel güçte azalmadan, yüzde 80'inin ise eklemlerde ağrıdan şikayetçi oldukları belirlenmiştir.

Öğrenciler araştırmalarında akümülatör fabrikalarında iş güvenliği denetimlerinin yetersiz olduğunu, işçilerin düzenli aralıklarla sağlık muayenesinden geçirilmesinin gerekli olduğunu belirtilerek, kurşun zehirlenmelerinin her yıl yüzde 50 oranında arttığı ve bunların yüzde 74'ünü akümülatör işçilerinin oluşturduğunu kaydetmişlerdir.

MESS'in son zam önerisindeki düşüşü gösteren tablo

Grup	Eski ortalama aylık ücret (TL-NET)	Devalüasyon öncesi MESS'in ilk teklifinde "Makul" olduğu iddiasıyla önerdiği ortalama aylık ücret (TL-NET)	% 50'lik Devalüasyon sonrası MESS'in ilk önerisini koruyabilecek aylık ortalama ücret miktarı (TL-NET)	MESS'in son teklifi ile önerdiği ortalama aylık ücret (TL-NET)	Devalüasyona göre MESS'in zam önerisindeki ortalama aylık düşüş (TL-NET)	(ORAN)
I	4 693	1. Yıl: 6 530	9 795	7 499	2 296	% 23
		2. Yıl: 8 490	12 735	10 301	2 434	%19
IV	5 423	1. Yıl: 7 499	11249	8 570	2 679	% 24
		2. Yıl: 9 766	14 649	11 793	2 856	% 19
VII	6 200	1. Yıl: 8 570	12 855	9 663	3 192	% 25
		2. Yıl: 11 338	17 007	13 343	3 664	% 22
Genel Ortalama	5 420	1. Yıl: 7 533	11 299	8 577	2 722	% 24
		2. Yıl: 9 864	14 796	11 812	2 984	% 20

(x) İşyerlerindeki eski ücretler MESS açıklamasındaki ortalama saat ücretleri esas alınarak tespit edilmiştir.
(x) Vergilendirmede "Evli-2 Çocuklu" bir işçi esas alınmıştır.
(x) %50'lik devalüasyon gerçek hayatta fiyatlara % 50'yi çok aşan oranlarda yansımıştır. Tabloda bu artış hesaba katılmamıştır.

Ücretlerin devalüasyonla uğradığı değer kaybı dahi karşılanmıyor

MESS'in son zam önerisinde, ilkine göre yüzde 24 düşüş var!..

■ MESS' in devalüasyondan önce "makul" diye sunduğu zam önerileri devalüasyonla birlikte yüzde 50 değer kaybetti. MESS' in önerileri bu düşüşü karşılamıyor

İŞÇİ SERVİSİ

MESS'in son zam önerilerinin devalüasyondan sonraki ilk önerilere göre birinci yıl için yüzde 24 ikinci yıl için yüzde 20'lik bir düşüş kaydettiği belirlendi.

MESS Demirel iktidarının gerçekleştirdiği yüzde 50 oranındaki son devalüasyondan önce, işçilere iki yıl için ortalama yüzde 40 oranında bir ücret zammı önermiş ve bu önerinin "makul" olduğunu öne sürmüştü. Ancak bu öneriler işçiler tarafından kabul edilmemişti. Daha sonra Türk parası devalüasyonla birlikte yüzde 50 değer kaybetti ve bütün temel maddelerin fiyatları çok kısa bir süre içinde yüzde 50'yi de çok aşan rakamlara yükseldi.

MESS'in devalüasyondan sonra yeni bir zam önerisi verirken para değerinin uğradığı kaybı dikkate alması, hiç değilse ilk önerdiği ücret zammı oranını koruması bekleniyordu.

MESS'in verdiği yeni teklif daha önce verilen brüt zamları yüzde 45-60 oranında arttırıyordu. Ancak, hesaplama net miktarlar üzerinden ve devalüasyon kaybı dikkate alınarak yapıldığında, bunun ilk önerilerin düzeyini bile korumadığı ve yüzde 20-24 arası bir düşüş kaydettiği görüldü. Nitekim son öneriler "yeni" zamlarda tepkiyle karşılandı. Böylece MESS'in "Biz ne verirsek verelim, greve çıkılacak" iddiaları da temelsiz kalıyor ve MESS kendi "iyiniyetini" kamuoyunda ispatlayamıyordu.

Yukarıdaki tabloda MESS'in mevcut ücret düzeyine göre ilk önerileri, daha sonra en azından ilk önerisindeki düşüşün devalüasyona rağmen korunabilmesi için vermesi gereken miktar ve MESS'in önerdiği son ücret zammı görülüyor. Çeşitli fabrikaların hangi gruba girdiği aşağıdaki listede gösterilmiştir.

1. GRUP:
1. Demas
2. Ferdöküm
3. Güriz
4. Galkon
5. Makina Yd. Parça
6. Polmak
7. Saat Sanayi
8. S.S.Türk Traktör
9. Şarlak Kardeşler
10. Tarım Kredi Koop.
11. Telçivi
12. Ticve Sanayi
13. Türmasan
14. Uda Kll.
15. Yeda

2. GRUP:
16. Abidin Demirel
17. Alpres
18. Ara Alüminyum
19. Hulusi Şenkaya
29. I.C.F.
21. İzmir Demir-Çelik
22. Işık Koll
23. Işık Makina
24. Memsan (Gebze)
25. Net Civata
26. Motör Ticaret
27. Yıldız Kazan

3. GRUP:
28. Çukurova (İstanbul)
29. Çukurova (Diyarbakır)
30. Çukurova (Adana)
31 Detel
32. Elba-İzmir
33. Elba-Bursa
34 Elsa
35 Eltor
36. Entil
37 Erkunt
38 Evar
39. Gökçay
40. Merse
41 Mesan
42. Rastaş
43. Temel Enerji
44 Temal
45. Totomak
46. Ege Döküm
47. Beltan

4. GRUP:
48. Altaş
49. Boronkay
50. Çelik Sanayi
51. Çelik Endüstri
52. Cesan
53. Dökümsay
54. Elba-İstanbul
55. Elmet
56. Elsan
57. Elsel II
58. Elsel III
59. Ersu
60. Ferro-Döküm
61. Haymak
62. İzsal
63. Karsan
64. Kaynak Tekniği
65. Parsan
66. Perfektüp
67. Odeksan
68. Özköseoğlu
69. Sungurlar-Isı
70. Sungurlar G. Mak.
71. Supsan
72. Taşıt Sanayi
73. Tuber

5. GRUP:
74. Bastaş
75. Bebimot
76. Beldesan
77. Bimak
78. Böhler Sert Maden
79. Bufer
80. Burçelik
81. Çelik Montaj-Motor
82. Çemtaş
83. Metal-Kaplama
84. S.K.T.
85. Simko
86. Tekfen
87. Tezsan

6. GRUP:
88. Arçelik-Eskişehir
89. Arçelik-Kompresör
90. Atlı Zincir
91. Beko
92. Elaks
93. Kalıp Takım
94. Mannesmann
95. Palmek
96. Telra
97. Türk Siemens

7. GRUP:
98. Arçelik-Gebze
99. M.A.N.
100. Mako
101. Profilo
102. Rabak-Kağıthane
103. Rabak-İzmit
104. Robert-Bosch
105. Renault
106. Uzel-Rami
107. Uzel-Evün

Tarım ve Orman işçileri Yasa tasarısı meclise sunuldu

İŞÇİ SERVİSİ

Tarım ve orman işçilerini Sosyal Güvenlik kapsamına alan Tarım ve Orman İş Kanunu tasarısı Bakanlar Kurulunca yeniden düzenlenerek Parlamentoya sunuldu. Tasarının önümüzdeki günlerde Parlamentoda tartışılması bekleniyor.

Yeni tasarının anahatları Ecevit iktidarı döneminde Bahir Ersoy'un Çalışma Bakanlığı sırasında hazırlanmıştı.

Tasarıda yeralan maddelerin kamuoyuna açıklanmasından sonra başta Türk-İş olmak üzere sendikalar ve konu ile ilgili kuruluşlar sert tepki göstermişler ve tasarının tarımdaki "yarı-feodal" düzeni meşrulaştırmak istediğini belirtmişlerdi.

Tarım ve Orman İş Yasası Ecevit iktidarından sonra Demirel hükümeti tarafından da esas olarak benimsendi ve tasarıdaki işçiler aleyhine maddelerde hiç bir önemli değişiklik yapılmadan Parlamentoya sevkedildi.

Böyle bir yasanın tarım ve orman işçilerini sosyal güvenlik kapsamına alması ileri bir adım sayılmakla beraber, 10 saatlik işgünü, aynı ödeme ve sınırlı kıdem tazminatı vb. gibi maddeler sosyal açıdan "anti demokratik" bir anlayışı yansıtıyor. Parlamentodaki tartışmalar sırasında bu maddelerin eleştiri konusu olması bekleniyor.

Tasarıda yeralan kadın ve çocukların gece çalıştırılmaması, doğum öncesi ve sonrası izni ve 1 günlük hafta tatili gibi haklar ise bir kazanç olarak değerlendiriliyor.

Öğrencilere zorla dağıtıyorlar...

35 FARZ
Kadın, Erkek Her Müslüman'ın Bilmesi Lâzım Olan Farzlar
MARŞLARIMIZ
Sanat Okulu ÜLKÜCÜLERİ

Kayseri Endüstri Meslek Lisesinde "35 Farz"ı öğrenmek mecburi. Öğrencilere zorla "Marşlarımız" adlı broşürü de satıyorlar.

Eğitim özgürlüğü böyle mi sağlanacak?

Lise' nin bodrumunu işkencehane yapmışlar

Duvara kazınmış bozkurt

Burası herhangi bir sokak duvarı değil; okulun salonuna, duvara kazınmış bozkurt resmi. Okulun çeşitli yerlerinde duvarlara yazılmış MHP sloganlarına da rastlamak mümkün.

...Ve şehit ülkücünün resmi

Sınıflarda karatahtanın üstünde Atatürk resmi görülür. Ama burada "şehit ülkücü" Bekir Çifter'in resmi asılı. Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy Atatürk ilkelerinden sık sık söz ediyor, biz de fotoğrafı dikkatlere sunuyoruz.

■ ÜGD şubesinden «referans» getirmeyenler falakaya yatırılıyor

■ Müdür yardımcısı, «ÜGD'liler sayesinde rahatça okuyorsunuz» diyor

■ Okulun salonuna «bozkurt» resmi kazınmış

■ Kayseri Endüstri Meslek Lisesinin sınıflarında ölen komandoların resimleri asılı

KAYSERİ (ÖZEL)

Kayseri Endüstri Meslek Lisesi'nin MHP'li komandoların işgali altında olduğu, sınıflarda Atatürk resmi yerine ölen komandolarının resimlerinin asılı olduğu, tahtalara bozkurt resimlerinin kazındığı bildirildi. Komandoların son olarak da, öğrencilerden oturdukları semtlerdeki ÜGD şubelerinden referans getirmelerinin istendiği öğrenildi.

ATATÜRK YERİNE KOMANDO RESMİ

Endüstri Meslek Lisesi'nin sınıflarında, her okulda bulunması gereken Atatürk resmi yerine ölen komandolardan Bekir Çiftler'in resmi asılı. Okulun salonunda ise duvara bir bozkurt resmi kazınmış. Okulun çeşitli yerlerinde de "Tanrı Türk'ü korusun ve yüceltsin" gibi sloganlar görülüyor. Son günlerde ise komandoların baskısı altındaki okul öğrencilerinden oturdukları semtlerdeki ÜGD şubelerinden referans getirmeleri istenmeye başlandı. Birinci sınıflar başkanı ve 9/D sınıfı öğrencisi Bülent Mete'nin referans getirmeyen öğrencilerin okula alınmayacağını ilan ettiği bildiriliyor.

Öğrencilerin zorla ÜGD'ye götürüldüğü, gitmeyenlerin isimlerinin tespit edildiği ve bu öğrencilerin bodrum katında falakaya yatırılarak dövüldüğü de gelen haberler arasında. Komandolar "falaka" olaylarını yalanlıyorlar. Ama 1978 yılının yaz aylarında ÜGD binasında ele geçirilen falaka, polis ve mahkeme kayıtlarında hâlâ duruyor.

Komandoların okuldan çaldıkları teksir makinesi de daha sonra okula geri verilmişti.

Endüstri Meslek Lisesi'nde öğrencilere "Kavgamız Turan, Hücre, Kızıl Zindanlar, Marşlarımız" gibi kitaplar da zorla satılıyor. Okulun bodrumunda olduğu söylenen bir kitaplıkta faşist ideolojiyi aşılamaya çalışan kitaplar bulunuyor.

Müdür Yardımcısı olan Yusuf adlı bir öğretmenin ise sınıflarda "Komünistler sizi rahat bırakmıyorlardı, ÜGD'nin sayesinde rahatça okuyorsunuz" dediği öğrenildi.

Kendisini Ülkücü Gençlik Derneği Eğitim Müdürü olarak tanıtan bir teknisyenin dördüncü sınıf öğrencilerini boş derslerde evlere göndermeyip sınıflarda seminerler verdiği, bazı günlerde de dışardan "seminerci" getirildiği belirtiliyor. Seminerlerde "ülkücülüğün Türk milletini en kısa yoldan süper güçler arasına sokmak olduğu" fikrinin işlendiği de bildirilirken her seminerin sonunda "ant" içildiği söyleniyor.

Komandoların salı günleri okul öğrencilerini anahtarı kendilerinde olan Taş Sinemasına götürdükleri ve burada seminer verdikleri, Doğuş dergisi sattıkları ve 35 Farz'ı anlatan bildiriler verip öğrencilerin ezberlemelerini istedikleri de gelen haberler arasında.

Gazetemize bir açıklama gönderen öğrenciler ise komandoların baskılarının öğrencilerin tepkisine neden olduğu, 2500 Meslek Lisesi öğrencisinin komando zorbalığına uzun süre sessiz kalmayacağını belirttiler.

MAHALLE HALKI KAHVEYİ BASAN KOMANDOLARI KOVALADI

TRABZON (ÖZEL)

Trabzon'da bir mahalle halkı kahveyi basan komandoları kovaladı.

Trabzon'da MHP'li komandolar öğretim üyeleri ve öğrencilere yönelik saldırılarını yoğunlaştırırken Bloklarda duvarlara "Komünizmi Ezeceğiz, Yaşasın Cihad" gibi sloganlar yazdılar. Bu sloganları yazan mahalle halkını gören Osman isimli bir MHP' li komando, vatandaşları "Yarım saat sonra görürsünüz" diye tehdit etti. Bir süre sonra mahalle kahvesi komandolar tarafından basıldı. Mahalle halkı ise saldırganları kovaladı.

Konuyla ilgili olarak Türkiye İşçi Köylü Partisi Trabzon Merkez İlçe Başkanlığı bir açıklama yaparak komandoların liselere hakim olmak için çalıştıklarını, Bloklar Mahallesi halkını da sindirmek istediklerini söyledi. TİKP Trabzon Merkez ilçesinin açıklamasında, Trabzon halkının MHP ve sahte solun zorbalığına papuç bırakmayacağı da yer aldı.

Van' da MTA Atölye Şefi Kaya' yı bıçaklayan saldırgan, serbestçe dolaşıyor

VAN (ÖZEL)

On gün önce evinden çıkarken bıçaklanan MTA Atölye Şefi Adem Kaya'yı bıçaklayan Özgürlük Yolu grup taraftarı Seyfettin Kızılyıldız'ın serbestçe dolaştığı öğrenildi.

Görüşlerine başvurduğumuz Atölye Şefi Adem Kaya," Saldırganlar cezalandırılmalıdır. Anarşinin girmediği Van'da son aylarda birtakım olayların olması dikkat çekicidir. Daha bir ay önce Erek polis karakolu uzun menzilli silahlarla taranmıştı. Daha önce de kendilerine DDKD adını veren kişilerce tehdit edilmiştim" dedi.

Adem Kaya, "Olaydan sonra 10 gün rapor aldım bana saldıran Seyfettin Kızılyıldız serbetçe dolaşmaktadır. Haketiği cezaya çarptırılması gerekir. Ayrıca bu olayı tertipleyenlerin de üzerine gidilmeli ve olay bütün açıklığıyla ortaya çıkarılmalıdır" şeklinde konuştu.

Buzdolabı fiyatları artınca Elazığ' da testiye rağbet arttı

ELAZIĞ (AA)

Elazığ'da buzdolabı fiyatları halkın satın alma gücünü aşınca emektar su testilerine rağbet arttı. Daha önce 5 liradan satıldığı bildirilen toprak testiler, boylarına göre 75 ile 125 lira arasında alıcı buluyor.

Bu arada testiciler de sıcak günlere şimdiden hazırlanmaya depolarını yazın satacakları testilerle doldurmaya başladılar.

OECD ülkelerinin vermeyi taahhüt edecekleri kredilerin bürokratik işlemleri çok zaman alacağı için

Hükümet, henüz alamadığı kredileri kırdırmaya çalışıyor

- **OECD ülkelerinden alınacak kredilerin faiz karşılığında Uluslararası Ödemeler Bankasına kırdırılarak köprü kredi elde edilmek isteniyor**
- **Daha önce de IMF kredisi Amerikan City Bank'a kırdırılmıştı**
- **Araya hesapta olmayan bir faiz girdiği için kredilerin maliyeti yükseliyor**

Köprü kredi ya da kırdırılmış kredi nedir?

Köprü kredi devletten devlete verilen kredi taahhütlerinin zamanı gelmeden ya söz veren devlet tarafından ya da uluslararası mali kuruluşlar aracılığıyla belli bir faiz karşılığında kredi isteyen ülkeye verilmesidir. Zamanı geldiğinde kredi veren devlet ya da mali kuruluş bu miktar krediyi faiziyle birlikte tahsil etmekte veya hesaptan düşmektedir.

MUHİTTİN SİRER

Hükümet yetkilileri Turgut Özal'dan ayrı olarak bir Avrupa turu düzenlediler. Amaçları henüz taahhüt aşamasında olan OECD kredilerini Uluslararası Ödemeler Bankasına ve diğer bankalara kırdırarak 1 milyar doları aşkın kredi sözünü nakit paraya çevirmek ve bir an önce Merkez Bankası kasalarına sokmak.

Şu ana kadar Merkez Bankası 280 milyon dolarlık ithalat transferi gerçekleştirdi. Mart ayı içinde de 70 milyon dolar ithalat transferi yapabileceklerini tahmin ediyorlar. Ancak bundan sonraki aylar için içinde yaşadığımız günlerde henüz bir kaynak bulunabilmiş değil. Bu yüzden başta Merkez Bankası Genel Müdürü İsmail Hakkı Aydınoğlu olmak üzere bir heyet Brüksel'de faiz karşılığı kırdırılmış kredi operasyonları düzenliyor. Hükümet şimdilik 500 milyon dolarlık acil para arıyor. Daha sonra 26 Martta OECD'den alınacak kredilerin takvimi belli olunca talep ettiği miktarı yükseltmeyi düşünüyor.

Hükümetin bu yola başvurmasının nedeni ise OECD ülkelerinin verecekleri kredilerin gerçekleşmesinin ve Merkez Bankası kasalarına girmesinin bürokratik engeller ikili anlaşmalar imzalamak yükümlülüğü yüzünden bir hayli gecikmeye uğraması.

Kırdırma işlemiyle gerçi para daha erken gelmekte ancak, bu defa araya hesapta olmayan bir faiz girdiği için alınan kredilerin maliyeti artmakta.

Ancak maliyetlerin artmasına rağmen hükümet daha önce de IMF'nin söz verdiği kredi dilimini daha eline geçmeden Amerikan Citybank'a kırdırmış ve acilen gelen para ve geçen yıldan kalan dış kredilerle, kilitlenen ithalat transferlerini başlatmıştı.

SAKHAROV SÜRGÜNDE AMA MÜCADELEDEN UMUTLU

- Rusya' daki rejime muhalefet eden Sakharov, "Hepimiz baskıların daha da fazlalaşmasından korkuyoruz. Koşullar zorlassa da insan hakları sürecektir"
- "Sovyet halkı daha fazla özgürlük istiyor"

Afganistan işgaline karşı çıktığı için sürgüne gönderilen Sakharov Rusya'da insan hakları mücadelesinin önderliğini yapıyor.

Andrei Sakharov 22 Ocak'ta Moskova'da yakalanıp sürgüne gönderildi. Washington Post gazetesinin Moskova bürosu şefi Kevin Klose sürgüne gönderdiği günden bı yana Sakharov'la ilk yazılı röportajı yapmayı başardı. Aşağıda Kelvin Klose'un, Sovyetlerdeki İnsan Hakları hareketinin geleceği, 1980'lerdeki Sovyet toplumunun durumu ve bazı dünya sorunları hakkındaki sorularına Sakharov'un yazılı olarak gönderdiği cevapları bulacaksınız.

☆☆☆☆☆

Klose: 1980'lerde Sovyet insan hakları hareketinin durumu nasıl olacak?

Sakharov: Bu soruya ve gelecek hakkındaki öteki sorulara cevap verirken ben bir tahmin yapmaktan çok yalnızca endişelerimden ve beklentilerimden sözedebilirim. 1980'lere çok güç koşullar altında girdik. İçteki hoşnutsuzluğu farkeden otoriteler hem Moskova'da hem de öteki eyaletlerde en ufak bir muhalefet hareketi kalmaması için büyük bir saldırıya geçtiler. Bu saldırı insan hakları hareketini defledıği gibi; bağımsız dergilere; "The Chronicle of Current Events" gibi politik tartışmaların yapıldığı dergileri "Searches" gibi psikiyatrik ve dinsel sorunlarla ilgilenen dergilere de yöneliyordu.

Dinsel baskılar çoğaldı, göçmenlere verilen izinler birdenbire kesildi ve Kırımlı Tatarlara yapılan baskılar arttı. Bana yapılan hareket aslında ülke çapındaki muhaliflere yaptıklarının bir parçasıydı. Bunun asıl nedeni belkide benim Afganistan olayları üzerine söylediklerimdi; ancak saldırı uzun zamandır hazırlanıyordu.

Hepimiz baskıların daha da fazlalaşmasından korkuyoruz. Ben dünya kamuoyuna, Uluslararası Af Örgütü'ne ve diğer dünya örgütlerine ve bütün ülkelerin başkanlarına diğer ülkelerde olduğu gibi Rusya'daki tutukluların haklarını korumaları için başvurdum.

İnsan hakları mücadelesinin Sovyetler Birliğinde yeni ve daha zor koşullar altında da süreceğinden eminim. Hiçbir koşul altında, şimdiye kadar yapılanlardan vazgeçilmeyecek.

Soru: 1970'lerdeki insan hakları mücadelesini nasıl değerlendiriyorsunuz ve bunun sizce içerdeki etkileri nelerdir?

Sakharov: 1960'ların ortasında yükselen insan hakları hareketinin sayıca az olmasına ve yeteri kadar politik olmamasına karşın çok büyük bir moral etkisi oldu. Moral havayı değiştirdi ve Rusya'daki demokratik değişmeler için gereken ruhsal yapıyı hazırladı. Ve dünya çapında insan hakları sorununu gündeme getirdi. Batılı aydınların içinde çok yaygın olan bizim sistemimizle ilgili tehlikeli aldanışlar artık eski yaygınlığını yitirdi ve neredeyse hiç kalmadı.

Soru: 1980'lerde Sovyet toplumunun yapısında ne gibi değişiklikler olacak?

Sakharov: Uluslararası güvenlik, dünya barışının sağlanması ve halkımızın özgürlük isteği ekonomik, kültürel ve ideolojik alandaki değişiklikleri getirecektir. Onlar toplumda daha fazla açıklık, özgür bir haberleşme ve yerleşme hakkı istiyorlar.

Bence bu değişiklikler yakın bir gelecekte gerçekleşmeyecektir. Bürokratik yapısıyla bizim totaliter toplumumuz kesinlikle düşünceyi söylemenin yasak olduğu ve yönetimde demokratik mekanizmanın hiç olmadığı yapısıyla hantal ve hareketsizdir.

Soru: Önümüzdeki dönemde hükümet yurttaşların üzerinde daha fazla kontrol kurmak isteyecek midir?

Rus muhaliflerinin gözüyle

■ Paris' te yayınlanan L' Alternative dergisinden alınmıştır

Sakharov: Korkarım evet.

Soru: Sizce 1980'ler Sovyet ekonomisine köklü değişiklikler getirecek mi?

Sakharov: Ülkemiz ciddi ekonomik sorunlarla karşı karşıyadır. Bunlar arasında tüketim mallarının, özellikle gıda maddelerinin yetersizliği, şehir ve kırsal kesimdeki insan gücünün azalması, çalışma koşullarının kötüleşmesi alkolizmin yaygınlaşması, eşitsizliğin artması, petrol ve hammadde alanına, iş verimliliğinin azalması, [illegible] büyük bir işaretir. Kapalı ve açık toplantılarda istilayı kınayan ülkelere ekonomik, ideolojik ve askeri tedbirler için kararlar alabilir ve bunları sebatla uygulayabilirler.

Soru: Amerikalı okuyuculara özellikle söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Sakharov: Kanımca yalnızca Amerika'ya değil bütün ülkelere dünyanın bu çok kritik döneminde sorumluluklar düşmektedir. Avrupa ülkelerinde ve diğer ülkelerin ABD'den politik olarak bağımsız olma bahanesiyle ve politik çıkar peşinde koşma gibi sözde nedenlerle yaptıkları şeyler totaliterliğe karşı mücadeleyi zayıflatmaktadır. Bu gibi durumlarda onlar genellikle yumuşamanın korunmasından vb. sözetmektedirler. Fakat gerçekte bu anti-Amerikan akım ve politik entrikalar muhtaç durumdaki ülkelere uzun vadede büyük zararlar vermektedir.

Amerikalılara dönersek, ben Amerikan halkının geleneksel olarak demokrasiye bağlı olduğunu ve yaşamı çok sevdiğini düşünüyorum. İran'daki ve Afganistan'daki son olaylar Amerika'yı [illegible] meydan okuma olduğunu gösteriyor.

Amerikalılar hükümetleriyle bu meydan okumaya bir yanıt vereceklerdir. Diğerleri de onu izlemelidir. Sermaye fonlarını zayıflaması, kötü planlamanın getirdiği büyük kayıplar, hizmet sektörünün yetersizliğini sayabiliriz.

Bütün bu sorunlar ekonominin militarize edilmesini teşvik ediyor. Devlet yatırımlarının daha büyük oranda bağımsızlaşmasını, planlamanın merkezileştirilmesini ve karma ekonominin elemanlarının yaratılmasını içine alan bir ekonomik reform kaçınılmaz hale gelmiştir. Fakat bugünkü totaliter rejim sosyal ve ekonomik koşullar altında böyle bir reform imkansız görünmektedir.

Yöneticiler içteki kurumların örtülebilmek için dışta daha çok aktif olacaklar ve yumuşama bayrağı altında dünyadaki işlişmeleri ve kaynakları parazitler gibi sömürme için ekonomiyi daha fazla askerileştireceklerdir. Tehlikelerin ve gelişmesi bütün dünya tarafından da bilinmektedir.

Soru: Sizce Sovyet liderleri ve Batı Avrupa ile olan stratejik silahların sınırlandırılması anlaşmalarını gerçekten SALT III anlaşması imzalanacak mı?

Sakharov: Yayılma planları doğrultusunda Sovyet liderleri çok kanlı ve tehlikeli oyunlar oynuyorlar ama bence onlar çılgın değildirler. En azından tarihin bu döneminde çılgın değildirler.

Herkes insanlığın bir termonükleer savaşta ortadan kalkmasını kaçırmak istemektedir. Bu da silahlanmaya karşı mücadelenin temelidir.

Ben Salt 2 anlaşmasını teknik açıdan çözüm getiren ve değerlendiriyorum. Bu yerlerdeki dengeyi yeniden sağlamak için bazı olanaklar getiren iyi ve başarı olarak görüyorum.

Sovyet basını bana silahsızlanmaya, yumuşamaya ve SALT'ın başmalarına karşı olduğumu yazıyor. Oysa gerçekte benim düşünceme göre bir termonükleer savaş tehlikesi halkı için tek önemli sorundur.

Soru: Afganistan işgaline karşı olduklarını göstermek için Amerika ve diğer ülkeler neler yapabilirler?

Sakharov: Hali hazırda 104 ülke BM'de bu istilaya karşı çıktı.

En fazla elektrik sarfettiler

Koç Holding' in 36 şirketi 1979' da yarım milyarlık enerji kullandı

İSTANBUL (ÖZEL)

Koç Holding'in kendi bünyesinde yaptığı bir anketin sonuçlarına göre, Holding'e bağlı 36 kuruluş, 1979 yılında yarım milyar liralık enerji kullandı. Aynı araştırmaya göre, bu 36 şirket, 1982'de 5 milyar liralık enerji kullanmayı planlıyor

Koç Holding'in kullandığı enerji türleri arasında en çok para sarfiyatı elektriğe yapılıyor. Bunu fuel-oil ve mazot izliyor.

SATIŞ TUTARINA ORANI

Ankette, şirketlerin enerji harcamalarıyla satış tutarları da karşılaştırılıyor. Buna göre, enerji harcamalarının satış tutarına oranı, cevap veren 36 kuruluş için, ortalama yüzde 2.08. Ticaret şirketlerinin çıkartılarak, yalnızca üretici kuruluşlar için hesaplanan başka bir ortalamada ise, enerji harcamalarının satış tutarına oranı yüzde 2.75 olarak bulunuyor.

Anket sonuçlarına göre yapılan bir değerlendirmede de, en yüksek fiyat artışlarının petrol ürünlerinde olduğu dikkate alınarak, önümüzdeki yıllarda Koç grubu kuruluşlarında petrol ürünlerine bağımlı enerji kullanımının ağırlıkta olacağı belirtiliyor.

ODTÜ'de linyit kömürünü dumansız yakan soba geliştirildi

ANKARA (THA)

Ortadoğu Teknik Üniversitesi Makina Mühendisliği bölümü, Tübitak ısı tekniği araştırma ünitesinde linyit kömürünü tamamen dumansiz yakan bir soba geliştirildi.

Makina mühendisi Ali Nizami Özcan tarafından geliştirilen sobanın, çok dumanlı bir yakıt olarak bilinen linyit kömürünü kalorimetrik odada yapılan deneyler sonucunda tamamen dumansız olarak tükettiği, piyasadaki sobalara oranla da yüzde 40 dolaylarında yakıt tasarrufu ve yüzde 30 dolayında ısı artışı sağladığı görüldü.

ÇÖZÜM GETİREBİLİR

Projeyi inceleyen Türkiye Bilimsel Teknik Araştırma Kurumunun konuyla ilgili yazısında, projenin, Ankara'nın hava kirliliği ve enerji sorununa önemli ölçüde çözüm getirebileceği belirtildi.

Linyiti dumansız yakmak sistemi esas alınarak geliştirilen sobada, linyit kömürü belli bir ön ısıtmadan geçirilerek linyitin içindeki uçucu maddeler yanma odasında tümüyle yakılıyor ve dumanın oluşması önleniyor. Linyitin içindeki uçucu maddeler tamamen yakıldığı için yakıt tüketiminde de yüzde 40 civarında tasarruf sağlanıyor.

Projeyi geliştiren makina mühendisi Ali Nizami Özçan, sisteminin kalorifer kazanlarına uyarlanması halinde, Ankara'daki hava kirliliğinin bir iki yıl içinde önlenebileceğini bildirdi.

Turizm Haftası sürüyor

ANKARA (AA)

Turizm ve Tanıtma Bakanlığınca düzenlenen 'Turizm Haftası'nın ikinci gününde turizmin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, kamuoyunun turizm konusunda canlı tutulmasına yönelik çalışmaların sürdürülmesi istendi.

10-17 Mart tarihleri arasında yapılmakta olan Turizm Haftasında turistik yerlerde seminerler yapılacak, konferanslar ve açıkoturumlar düzenlenecek.

YARIŞMALAR

Hafta dolayısıyla orta dereceli okullar için öğrenciler arasında "Turizm" konusunda düzenlenen yarışmada, doğa, tarihi eserler, folklor değerleri, halk öyküleri, Türk Mutfağı ve Turizmdeki Yeri, halk oyunları ve türkülerinin öyküleri, temizlik, turistik yörelerimiz ve turist ile ilişkilerimiz konuları resimlerde ele alındı.

Hafta dolayısıyla 18 slogan belirlendiği açıklandı. Sloganlarda turizmin temizlik insanlar arasında kardeşlik uluslararası barışın sağlanmasına katkısı dile getiriliyor; turistlerle ilişkiler işleniyor.

Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığınca son 15 günde 81 kişi gözaltına alındı

ELAZIĞ (ÖZEL)

Elazığ'da sıkıyönetimin sorumluluk bölgesinde son 15 günde yapılan seri operasyonlar sonunda çeşitli eylemlere katıldıkları ileri sürülen ve adam öldürme suçundan aranan 81 kişinin yakalandığı açıklandı.

Sıkıyönetim Komutanlığınca yapılan açıklamada, Kava ve Ulusal Kurtuluş Ordusu örgütlerine mensup 17, Malatya'da THKO ve Emeğin Birliği gruplarından 19 kişinin yakalandığı belirtiliyor. Yakalananlardan ikisi hakkında adam öldürmek, yaralamak, silahla tarama patlayıcı madde atmak, soygun gibi suçlardan soruşturma açıldığı, 45 sanığın gözaltında olduğu ve 19 sanığın tutuklandığı açıklandı. Yakalanan sanıklarla ilgili olarak 22 tabanca, 1 makinalı tüfek, 1111 adet mermi, 1 teksir makinası, 12 dinamit lokumu, 11 fünye ve barut ile çok sayıda bildiri ele geçirildiği belirtildi.

İstanbul Tabip Odasının düzenlediği 5. Sağlık Haftası yarın başlıyor

İSTANBUL (ÖZEL)

Türk Tabipler Birliği adına İstanbul Tabipler Odası 14-21 Mart rarihleri arasında, İstanbul'da 5. Sağlık Haftası düzenledi.

İstanbul Belediye Sarayında yapılacak, hafta süresince düzenlenen panellerde, bildiriler sunulacak, 'Grevli-Toplu Sözleşmeli Sendika Hakkına' ilişkin hazırlanan rapor tartışılacak.

Hafta dolayısıyla düzenlenen mesleki gelişme kurslarına isteyen herkes katılabilecek. Yukarıda İstanbul Tabipler Odası tarafından hazırlanan afiş görülüyor.

Ankara'nın göbeğinde 'Kurtarılmış' Bakanlıklar

Ayşe Dönmez

4 Devlet dairesi mi, saldırı üssü mü?

İtiraf dizisinde adı geçen Seyfettin Önal isimli MHP' li Genel Müdürün Özel Kalem Müdürü

Süt Endüstrisi Kurumunda MHP' liler sık sık silahlı çatışma çıkarıyor

- **Ocak avı basında 30 kadar komando, yoldan geçenlere saldırdı. Olay yerine gelen polis komandolarla öpüşerek ayrıldı**
- **25 Şubat tarihinde Kurumda çalışan komandolar, Konur Sokakta olay çıkarttılar. Nurettin Uzun adlı komando silahı ile birlikte yakalandı**

SÜT Endüstri Kurumuna Cengiz Gökçek'in kardeşi Latif Gökçek Genel Müdür olarak atandıktan sonra burası MHP'li komandoların saldırı üssü haline geldi. Kurumun Konur ve Karanfil Sokaktaki Genel Müdürlük binalarına doldurulan MHP'liler hem işyerindeki memurlara saldırıyorlar, hem de dışarıda silahlı çatışmalar çıkararak çevrede üstünlük kurmaya çalışıyorlar.

OLAYLAR VE YAKALANAN SİLAHLI MHP'LİLER

Özellikle ocak ayı içinde MHP'li militanlar kurumda memurlara saldırdılar. Oda kapılarını kilitleyerek kendilerinden olmayan memurları dövdüler. Bu ay içinde 37 daktilo memuru, satış memuru, şef ve veznedar çeşitli illere sürgün edildi. Ayrıca mart ayı başında Kurumun Lalahan Süt ve Mamülleri Müessesesinde çalışan 14 işçi işten çıkarıldı. İşçilerin işten atılmasına gerekçe olarak da, "kanunsuz olarak işe alındıkları" söylendi. Yani bir iş yerinde daha işçiler partizanlığın kurbanı oldular.

MHP'li militanların her sabah işyerine Genel Müdürlüğün resmi arabaları ile taşındığı çevreden sürekli görülüyor.

Bu komandolar ocak ayı başında sokaktan geçenlere saldırdılar. Saldırıdan biraz sonra polis geldi. Ancak polislerin komandolarla öpüşerek ayrıldıkları görüldü.

En son olay da 26 Şubat tarihinde meydana geldi. Konur Sokakta silahlı çatışma yaratan komandolardan Nurettin Uzun silahı ile yakalandı. Kurum mensupları, kuruma bir saldırı olduğunu iddia ederlerken kurumdan da karşılık verildiğini itiraf ettiler. Ayrıca bu olaylar sırasında polis Süt Kurumunda arama yapmazken, TMMOB arandı. Mülkiyeliler Birliği de aranmak istendi. Arama konusunda Başbakan'ın Koruma Müdürlüğünden telefon edildiği ve bunların TMMOB ile Mülkiyelilerin aranmasında rolü oldukları ileri sürüldü.

MHP'LİLERLE MACERACI GRUPLARIN ÇATIŞMASI

Öte yandan Süt Kurumunda çalışan komandolarla, bu çevrede bulunan bazı maceracı gruplar da zaman zaman çatışmaya giriyorlar. Bu çatışmalar yüzünden sokaktan geçenler ve civarda çalışanlar huzursuz oluyor.

ETLİK ÜLKÜ OCAĞI ESKİ BAŞKANLARINDAN SEYFETTİN ÖNAL ÖZEL KALEM MÜDÜRÜ

Komandoların yuvası haline gelen kurumun Özel Kalem Müdürü ise Etlik Ülkü Ocağı eski Başkanlarından Seyfettin Önal. Seyfettin Önal'ın adı İtiraf dizimizde geçmişti ve bu kişinin ülkücülere eylemlerden önce silah sağladığı ve MHP'den gelen emirleri yerine getirdiği belirtilmişti.

Şimdi soruyoruz? Burası devlet dairesi midir, saldırı üssü müdür? Sürekli silahlı MHP'lilerin bulunduğu bu kurum niçin aranmamaktadır? Komandolara silah sağladığı, MHP'den emir aldığı söylenen Seyfettin Önal hakkında soruşturma yapılmış mıdır?

Süt Kurumunun arabaları hangi işlerde kullanılmaktadır? Silahlı komandoların taşınması için kim emir vermektedir?

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı ve yetkililerin kurumdaki olaylardan haberleri olmuş mudur?

Yarın: Çalışma Bakanlığında koruma polisleri ile komandolar birlikte çalışıyor

Geçtiğimiz günlerde iki Yunan gazetecisi Tanasis Skrubelos ve Yannis Kaunis İran ve Afganistan yolculukları nedeniyle İstanbul'dan geçtiler. İstanbul'da kaldıkları birkaç gün içinde gazetemizi de gezen Yunan konuklarla kendi ülkelerinin edebiyatı ve sineması üzerine birer söyleşi yaptık. Aşağıda Necati Güngör arkadaşımızın Skrubelos ve Kaunis'le Yunan edebiyatı üzerine yaptığı söyleşiyi bulacaksınız. Diğer söyleşi de sanat sayfamızda yer alacak.

İki Yunan gazetecisi de 36 yaşında ve Yunanistan İç Komünist Partisinin günlük gazetesi "Avgi"de (Şafak) çalışıyorlar. "Şafak", Cunta döneminde illegal olarak yayınlanmış bir gazete. Parti ise Sovyet yanlısı Yunanistan Komünist Partisi içinde 1968'lerdeki bölünmeden sonra kurulmuş. Gazetecilerden Skrubelos aynı zamanda öykü yazarı ve film yönetmeni. "Kolonos'ta" adlı dördüncü öykü kitabı 1979'da yayınlanmış. Yannis Kaunis ise bir hukukçu. Ancak sanatın çeşitli dallarıyla ve halk müziği ile uzun süre ilgilenmiş. Filmi yönetmeni Angelopulos'la birlikte "Demokratik Değişim" adlı gazetede çalışmış daha önce. Bu gazete 1967'de Cunta tarafından kapatılmış.

İki Yunan gazeteci Skrubelos ve Kaunis, çevirmenleriyle birlikte.

Yunan edebiyatı üzerine iki gazeteciyle söyleşi

Faşizm döneminde edebiyatçılarımız baskılara karşı daha çok tepki gösterdiler

Necati Güngör

☆☆☆☆☆

—İlk sorumuz şu: Antik çağ Yunan kültürünün, çağdaş Yunan edebiyatı üzerinde ne gibi etkileri vardır?

—(Skrubelos): Biliyorsunuz Yunanistan tarih kalıntıları bakımından oldukça zengin bir ülke. Bu nedenle insanların bu tarihsel dekordan dolaysız olarak etkilenmemeleri zaten olası değil. Örneğin benim dördüncü öykü kitabım olan "Kolonos'ta"da bu geçmiş kültür etkileri görülebilir.

Bizim ülkemizde bu konuda iki eğilim gösterilebilir. Biri dolaysız olarak bu kültürden etkilenenler. Bunlar, daha çok bu kültürü ayrıntılı inceleme olanağı bulan daha aydın kesim oluyor. Avrupa'da öğrenim görenler, vb. Bir de antik kültürü bir anı unsuru olarak algılayanlar var. Yunanistan'da bu geçmiş kültürün izleri pek yaygınlaştırılmı-

TANASSIS SKRUBELOS

yor, bilinmiyor. Okullarda antik çağ kültürü birkaç simleyle geçiştiriliyor. Lisede Eflatun'un bazı diyalogları okutuluyor. Yaşantısı anlatılıyor ama felsefi çözümlemesi yapılmıyor. Bu konudaki kitaplar, incelemeler daha çok Batı Avrupa ülkelerinde yayınlanıyor. Bizde ise bu tür kitapların sayısı bir elin parmaklarını geçmez. Bizde 1829'dan, yani burjuvazinin tarih sahnesinde görünmeye başladığı dönemden itibaren ulusal kültür bilinci derinleştirilebilmiş değildir.

—(Kaunis): Çağdaş Yunan edebiyatında bazı yazarlar ulusal bilinci yerleştirmek amacıyla antik çağ kültürüyle yeni kültür değerlerini kaynaştırmaya çalışan örnekler verdiler. Bunların çoğu ozandı. Örneğin 1933'te ölen Konstantinos Kavafis, 1943'de ölen Kostis Palamas, 1955'de ölen Angelos Sikeyanos gibi. Bunlardan Palamas, Yunan dilini iyi kullanan bir ozan olarak özellikle dikkati çekmiş ve Yunan şiirinin babası sayılmıştır. Bu ozanlar, 19. y.y'da yaşayan 1825'te ölen ve Yunan milli marşının sözlerini yazan milli bağımsızlık ozanı Dionisios Solomos'tan da etkilenmişlerdir.

Daha yeni dönemlerden Nobel alan Yorgo Seferis ve Odisseus Elitis gibi usta ozanlarımız da var. Bunlardan Seferis Batı Avrupa şiirinin etkilerini taşır. Eliotların, Ezra Poundların. Elitis ise antik kültüründen birçok etkiler almıştır. Antik kültürü günümüzde toplumsal içerikli konuları işleyen ozanlar da etkiledi. Örneğin 1975'de ölen Kostas Varnalis ve Yannis Ritsos şiire materyalist anlayışı büyük ölçüde getirdiler. Seferis ve Elitis daha çok ulusal bilinç temasını işlerlerken, Varnalis ve Ritsos, sınıf mücadelesi temasını yazına kazandırdılar.

Çağdaş romancılarımızdan Nikos Kazancakis de Homeros'un yapıtından esinlenerek 33.333 mısralık "Odissea" destanını yazdı. Antik Yunan dili bugünkü dilden çok farklıdır. Kazancakis, bu dilde uyarlama ve yenileştirme anlayışıyla da hareket etti.

Çağdaş Yunan romanı daha çok yeni toplumun sorunlarını ele alıyor. Eski ile yeni arasında dil bakımından varolan çelişki de geçmişten yararlanma konusunda bir zorluk, bir kopukluk yaratıyor.

—Sayın Skrubelos, acaba kendi öykülerinizi bugünkü Yunan edebiyatı içinde hangi eğilimin örnekleri olarak görüyorsunuz?

—(Skrubelos): Ben daha çok büyük kentlerin kenar semtlerinin sorunlarını yansıtan öyküler yazıyorum. Gazeteci yanım bu sorunları daha iyi tanımama, daha iyi yansıtmama yardımcı oluyor. Eskiden benim ele aldığım konular, bu sorunlara uzak, dışardan kişiler tarafından işleniyordu. Şimdilerde ise bu yoksul yaşantıyı bilen, orada yaşamış yazarlar bu sorunları dile getiriyorlar ki, bu çok olumlu bir gelişme. Buna gerçekçi bir edebiyat akımı da diyebiliriz. Ozan Gorpas, öykücü Marios Hakas, öykücü Yorgo Yoanno da bu gerçekçi akımın temsilcileridir diyebilirim.

—Yunanistan'da 1967'lerde iktidara gelen faşizmin edebiyata etkileri nasıl oldu? Edebiyatçılar nasıl bir tutum aldılar? Teodorakis'in "Direnme Günlüğü" adlı yapıtı bu kapsam içinde nasıl değerlendiriyorsunuz?

—(Skrubelos): Faşizm döneminde edebiyatçılarımız baskılara karşı daha çok tepki göstermeye başladılar. O dönemde her türlü yayın yasaklanıyordu. Yazarlar da 1971'e kadar ürün vermeyip bir çeşit boykota giriştiler. Ancak daha sonra bu tutumun hiçbir yarar sağlamadığını gördüler. 1971'de 18 yazarın birer öyküsünü biraraya getiren bir kitap çıkardı. Yazarlar bu öykülerinde üstü örtülü biçimde baskı dönemlerini, faşizmi eleştiriyorlardı. Ozan Seferis bu yazarlar grubunun başındaydı. Bu yazarlardan (bir hafta önce ölmüş bulunan) Stratis Çirikas, 3 ciltlik bir roman çıkardı o dönemde. "İktidarsız ülkeler" adını taşıyan bu büyük roman, 1944'lerde Ortadoğu'yu konu alıyordu ve anti-faşist mücadeleyi anlatıyordu. Cunta düştükten sonra ozan ve yazarlar anti-faşist konuları daha dolaysız bir biçimde işlemeye başladılar.

Teodorakis'in "Direnme Günlüğü" daha çok kendi anılarını dile getirir. Yukarda anlattığım 18 yazarın kitabındaki öyküler ise daha açık olguları ele alan, anlatan öykülerdir. Olgular belirlidir ama anlatım tekniği ve eleştiri biraz dolaylı, üstü örtülüdür. Örneğin Çirikas'ın bu kitaptaki öyküsü mücadelede şiddet uygulamanın gerekli olup olmadığını tartışmaktadır.

—(Kaunis): Papadopulos faşist diktatörlüğü, birçok yazarın eski baskı dönemlerini ve ulusallık bilincini yeniden duymalarına, hatırlamalarına yol açtı. Faşist ideoloji, yazarlarda 1944-45 döneminin anti-faşist ruhunu diriltti. Dolaysız etkilenmeler arasında gazete röportajı dalında verilen ürünler gösterilebilir. Cunta dönemindeki işkenceler üzerine pek çok yazı, röportaj yayınlandı. Romanlarda bu olaylar işlenmeye başladı. Bu konudaki romanlara örnek olarak Perikli Korovesi'nin 12 yabancı dile çevrilen "Gardiyanlar" romanı, Kiti Arseni'nin "Bubulinas, No: 17"si gösterilebilir.

1973'te Politeknik okulu öğrenciler tarafından işgal edilmişti. Bu olay da yazarlara konu oldu. Çeşitli şiirler ve öyküler yazıldı bu konuda. Aleksandros Kociyas'ın "Yetkinin Kötüye Kullanılması" romanı da bu konuyu ele almaktadır. Bayan yazar Maro Duka'nın "Antik Paslanma" diye çevrilebilecek romanı da faşist diktatörlüğe karşın insanlar arasında sevgiye dayanan ilişkilerin sürdüğünü anlatır.

—Yunanistan'da dört tane yazar örgütü bulunmasını nasıl açıklıyorsunuz? Edebiyatın örgütlenmesi açısından olumsuz bir durum değil mi bu?

—(Skrubelos): Bütünüyle öyle. Bu durum önemli ölçüde siyasi görüş ayrılıklarından kaynaklanıyor. Ben bunlardan hiç birine üye değilim. Çünkü bunlar kast gibi çok içe kapalı örgütler. Ama bunlara üye olanlar belli ölçüde devlet yardımından yararlanıyorlar. Ayrıca bu örgütler arasında birleşmenin gereği sorunu da gündemdedir.

—Bugün dünyada yaşanan ekonomik bunalım, Türkiyeli yazarı ve Türk edebiyatının geleceğini altüst etmiş durumda. Sizdeki durum nedir?

—(Kaunis): Bizde ekonomik bunalım var ama öncelikle kültür emperyalizmi bizim edebiyatımızda belli bir yozlaşmaya yol açtı. Ciddi kitapların okuru azaldı. Ekonomik bunalım sonucu kitap satışları iyice düştü. Yakın dönemde bu durumu düzeltmek için TV'de ücretsiz olarak çıkan kitapların reklamları yapılmaya başlandı. Kitap satışlarını artırmanın yolu olarak bu uygulamanın belli ölçüde olumlu etkisi oldu denebilir.

—Türk edebiyatı Yunanistan'da hangi yazarlarla tanınıyor?

—(Skrubelos): Nazım Hikmet, Aziz Nesin, Sabahattin Ali, Yunanistan'da en çok tanınan Türk yazarlarıdır. Tabii ki Türkiyeli yazarların Yunancaya çevirisi Avrupalı yazarlar kadar çok olmuyor.

—Yunanistan ve Türkiye edebiyatlarında sizin gördüğünüz ortak yanlar nelerdir?

—(Skrubelos): Hem benzer, hem de ayrılan yönlerimiz var. İki ülkenin halkları 400-500 yıldır birlikte yaşamışlar. Ortak yemekleri var, ortak giysileri var, kullandıkları bazı kelimeler aynı... Ayrılık ise Yunanistan'ın daha bir Avrupa ülkesi olmasından geliyor. Yunan dilinde yeretmiş birçok Türkçe kelime, toplumcu yazarların yoksul halkın yaşantısını yazdıkları eserlerde hemen dikkati çekebiliyor.

Sonra Kostas Kristalis adlı ozanda ve Papadyamandis adlı öykücümüzde Anadolu kültüründen büyük ölçüde etkilenmeye rastlanabilir. Ayrıca halk romanı diye bir şey var. Nasreddin Hoca öyküleri, Karagöz bizde de çok bilinen, halkın sevdiği edebiyat-sanat ürünleridir. Brecht etkilerini taşıyan Petros Markaris'in "Ali Reco'nun Öyküleri" adlı kitabında da hep Türk adları geçer. Aynı zamanda Nazım Hikmet'i Yunancaya çeviren bir çevirmenimiz olan Markaris'in bu kitabı, üstü örtülü bir biçimde faşizme karşı bir nitelik taşır.

Çeviriler:
TEODOROS MAÇİ

YANNIS KAUNİS

Karşıyaka Basketbol Takımı dağılmak üzere!..

- Basketbolcular, yönetim kurulunu protesto etmek için bir antrenmana çıkmadılar
- Karşıyaka'nın son haftalarda aldığı başarısız sonuçlar üzerine yönetim kurulu sporcuları suçladı

Son günlerde yönetimin olumsuz tutumu Karşıyaka takımı içindeki huzursuzluğun kaynağı oldu.

İZMİR
MUSTAFA TOPRAĞIN

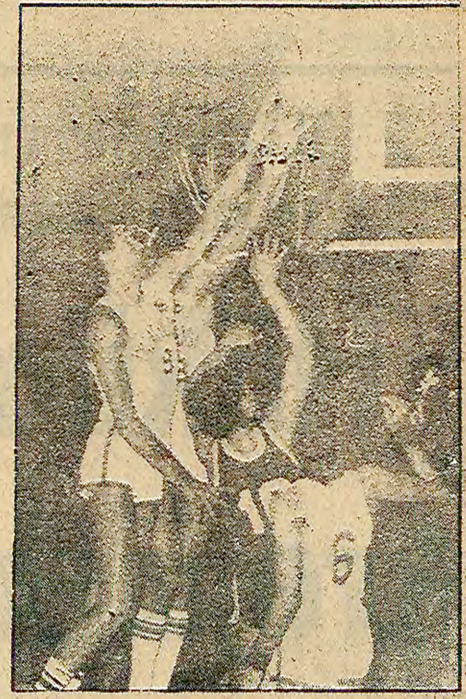
İzmir'in Deplasmanlı Basketbol 1. Ligindeki tek temsilcisi Karşıyaka'nın Koraç Kupasına katılma şansını kaybettiği takdirde dağılacağı bildiriliyor.

Ayrıca takımın, Koraç Kupasına katılması hakkını kazansa bile Yönetim Kurulu tavrını değiştirmediği takdirde sporcuların, transfer mevsiminde kulüpten ayrılacağı söyleniyor.

Karşıyaka'nın İzmir'de Efes Pilsen'e yenilmesi ve Ankara deplasmanından başarısız sonuçlarla dönmesi üzerine Yönetim Kurulu, bazı basın organlarında sporcuları "hırsız, şerefsiz" türünden sözlerle suçlamıştı. Bunun üzerine Yönetim Kurulunu protesto eden sporcular bir antrenmana çıkmadılar.

Ayrıca Yönetim Kurulunun sporcuların birikmiş alacaklarını ödememe ve başarısızlıkların devamı halinde sporcuları takımdan atacağı da söylentiler arasında.

Sporcuların ise bu karara tepki duydukları, gerekirse transfer mevsiminde toptan takımdan ayrılacaklarını söyledikleri belirtiliyor. Yönetim Kurulunu birliğe davet eden sporcuların, alacaklarının ödenmesini istedikleri ve son maçlarda başarılı sonuç alabilmek için birliğin ve güvenin şart olduğunu söyledikleri de ifade ediliyor.

Eczacıbaşı Beşiktaş'ı yenerek iddiasını sürdürmeye devam ediyor.

Beşiktaş şampiyonluk ümidini kaybetti

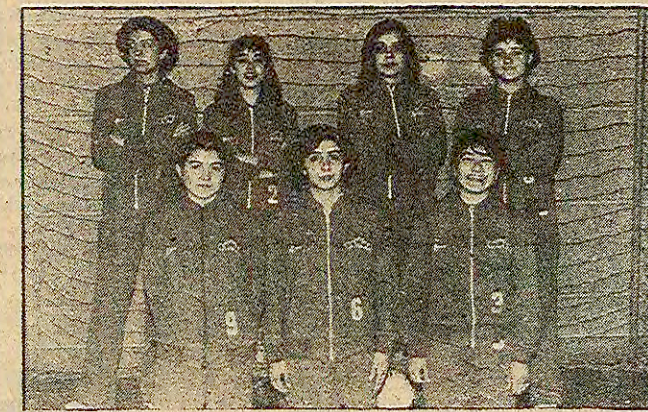
Eczacıbaşı: 80 Beşiktaş:62

SALON: Spor Sergi Sarayı.
HAKEMLER: Gökhan Günalp x, Aydemir Eksi xx

BEŞİKTAŞ: Mehmet (9) x, Ahmet (4) x, Hasan (11) x, Aydemir (2) x, Hurşit (10) x, Erman (20) x, Battal (2) x, Abdullah (4) x, Vedat x,

ECZACIBAŞI: Melih (22) xxx, Necati (16) xxx, Ahmet (11) xx, Orhan (3) xx, Emir (10) xxx, Efe (18) xxx, Erdoğan x
DEVRE: 41-26

Bayanlar Hentbol Liginde

İTÜ'yü yenerek şampiyon olan Taçspor takımı.

Taçspor İTÜ'yü 24-15 yenerek şampiyon oldu

SEDAT ÜRETEN

Salon: Bağlarbaşı A
Hakemler: Derya İrem xx, Muttalip Gülbudak xx.

Taçspor: Hülya xx, Serpil xx - Yasemin (8) xxxx, Bilge xx, Canan (3) xxx, Deniz (1) xxx, Hilal (3) xxx, Hale (9) xxxxx

İTÜ: Nilüfer xx - Arzu (4) xxx, Gülten x, Yüksel (7) xxx, Nilgün xx, Gül xx, Nursel (3) xxx, Fatma (1) xxx.
Devre: 10-9

Avrupa 1. Ligindeki son maçlarını oynuyorlar

Masa tenisçilerimiz bugün S. Birliği ile karşılaşıyor

ANKARA

Masa Tenisi Milli Takımı Avrupa 1. Ligindeki son maçını bugün Ankara'da Sovyetler Birliği ile oynuyor

Oktay Çimen, Kadriye Poyrazoğlu ve Gürhan Yıldız'dan kurulu olan Masa Tenisi Milli Takımımız bu karşılaşma için bir süre Ankara'da kamp çalışması yaptı

19 MAYIS GENÇLİK VE SPOR AKADEMİSİ BAŞKANLIĞINA İBRAHİM CEYLAN GETİRİLDİ

ANKARA (THA)

19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisinin Başkanlık görevi Dr. İbrahim Ceylan'a verildi.

Gençlik ve Spor Bakanlığı, Akademide yönetsel ve bilimsel otonominin gerçekleşmesi için yönetimi Tıp Fakültesine verdi.

Yeni göreve gelen Prof. Dr. İbrahim Ceylan bu konuda şu açıklamayı yaptı:

"Ben fakülte tarafından görevlendirilmiş bir kişiyim. Akademi mezunlarının sorunlarına çözüm bulmak için geldim. Akademi mezunlarının bundan böyle layık oldukları görevlere gelmeleri için çalışacağız. Arkadaşlarımız artık çaycılık, işportacılık, boyacılık, köftecilik ve şoför muavinliği yapmayacaklardır."

TÜRKİYE GENÇ MİLLİ TAKIMI ROMANYA'YA 1-0 YENİLDİ

UEFA gençler eleme maçında Türkiye Genç Milli Takımı Romanya Milli Takımına 1-0 yenildi.

Karşılaşmanın tek golünü 46. dakikada Doruzanfor attı.

B.BORONKAY O.RENO'YU 3-1 YENDİ

B.Boronkay Bursa Atatürk Spor Salonunda karşılaştığı O.Reno'yu 3-1 yendi.

B.Boronkay setleri 14-6, 15-2, 5-15, 4-15 kazandı.

Rıza Orhan 100. uluslararası maçını yönetti

Uluslararası hakemimiz Rıza Orhan

İSTANBUL

Uluslararası voleybol hakemlerimizden Rıza Orhan Ankara'da yapılan Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası final müsabakalarında 100. uluslararası maçını yönetti.

100. uluslararası maçını yöneten Rıza Orhan genç hakemlere hakem iskemlesine çıktıkları zaman soğukkanlılıkla ve hislerine kapılmadan yönetmelerini söyledi

Binicilik Federasyonu Üyesi Osman Kaymak istifa etti:

«İlyas Çokay'ın İngiltere'den 16 at satın aldığı haberi gerçek dışıdır»

İSTANBUL (ÖZEL)

Dün düzenlediği bir basın toplantısı ile Binicilik Federasyonu üyeliğinden istifa ettiğini söyleyen Osman Kaymak, "Federasyon Başkanı İlyas Çokay'ın Federasyon için İngiltere'den 2 milyon Türk lirasına 16 at satın aldığı yolundaki haberler gerçek dışıdır" dedi.

İlyas Çokay'ın ne Federasyon ne devlet tarafından böyle bir dışalım için görevlendirilmediğini ifade eden Osman Kaymak, Çokay'ın bu eylemi ancak özel ticari amaçları için yapmış olabileceğini hatırlatarak, bu yasadışı eylemi nasıl gerçekleştirdiğini ilgili ve yetkili makamlara anlatması gerektiğini söyledi.

Halen Atışspor Kulübü Başkanlığını yapan Osman Kaymak konuştu:

"Federasyon kurulurken kendisi ile görüştüğüm İlyas Çokay, bundan önceki olaylardan ders aldığını belirterek aynı hataları bir daha yapmayacağını söylemişti. Ama verdiği sözleri yerine getirmedi. Öte yandan aldığımız resmi kararları Genel Müdürlüğe yanıltıcı ve ters olarak aktarıyor."

İSTANBUL HALTER TAKIMI ESKİŞEHİR'E GİDİYOR

İSTANBUL (ÖZEL)

Cumartesi günü başlayacak Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Büyükler Halter Turnuvasına katılacak olan İstanbul Bölgesi Halter Takımı bugün Eskişehir'e gidiyor.

İstanbul Halter Ajanı başkanlığındaki kafilede Antrenör Halil Bilgin ve şu sporcular bulunuyor:

52 kg: Ömer Ünal, 56 kg: Fevzi Özberk, İbrahim Geren, 67,5 kg: Serdar Koçyiğit, İbrahim Salıcı, 75 kg: Hasan Basri Aşık, 82,5 kg: Ömer Taş, 90 kg: Salih Çakır, 100 kg: Cengiz Haydın, 110 kg: Adnan Hepgül.

1. Ligde Geçen Hafta

BURSASPOR 2.'LİĞE ÇIKARKEN, RİZESPOR 3.'LÜĞE DÜŞTÜ

Beşiktaş, geçen hafta Galatasaray'dan iki puanı söke söke almıştı, bu hafta ise Orduspor'dan bir puanı bile güçlükle kurtarabildi. Kara kartalların ne yapacağı belli olmuyor. Galatasaray alt sıralardan kurtulma uğraşına bu hafta Güneyde devam etti. Sarı-kırmızılılar kupada da rakipleri olan G.Antepspor'dan bir puan almayı başardılar.

1. Türkiye Liginde 20. haftayı da geride bıraktık. Geçtiğimiz hafta ilginç notlarla dolu.. En ilginci bu hafta atılan gol sayısının dokuzda kalması. Bu dokuz gol 16 Birinci Lig takımının oynadığı sekiz maçta atıldı. Dört golün sadece Eskişehirspor-Bursaspor maçında atılmış olması durumu daha da ilginçleştiriyor. Bu maçı çıkarırsak geriye kalan yedi maç başına bir gol bile düşmüyor.. 20. haftanın ikinci ilginç yanı ise haftalardır değil iki puanı bir puana bile hasret kalan Diyarbakırspor'un, şeytanın bacağını Reşit'in attığı golle kırması ve artık kendisi için altın değerinde olan iki puanı alması oldu...

Trabzonspor en yakın rakibi Rizespor'u tek golle yenip Rizespor'u üçüncü sıraya indirirken en yakın rakibi Bursaspor'dan da arayı iki puan açtı. Belki çok erken konuşacağız ama anlaşılan Trabzonspor bu işi bu yıl da götürecek.

HAFTANIN GÖRÜNÜŞÜ

Haftanın takımı: Trabzonspor
Haftanın futbolcusu: Serdar (Trabzonspor)
Haftanın maçı: Trabzonspor-Rize

Haftanın hakemleri: İlyas Ayan-Turhan Yıldırım-Mahmut Çetiner (Trabzonspor-Rizespor maçında)

Haftanın Karması: Rasim (Beşiktaş)-Adnan (A.Demirspor), Ömer (Beşiktaş), Kadir (Zonguldakspor), Uğur (Orduspor)-Ender (Eskişehirspor) Serdar (Trabzonspor), İsa (Zonguldakspor)-Reşit (Diyarbakırspor), Tuncay (Trabzonspor), Şenol (Orduspor)

Atılan gol sayısı: 9

PUAN CETVELİ

TAKIMLAR	O	G	B	M	A	Y	P
Trabzonspor	20	8	10	2	17	7	26
Bursaspor	20	9	6	5	22	15	24
Rizespor	20	10	3	7	29	23	23
Fenerbahçe	20	8	6	6	20	19	22
Beşiktaş	20	6	9	5	20	19	21
Eskişehirspor	20	5	11	4	17	17	21
Orduspor	20	6	9	5	19	22	21
Altay	20	6	8	6	16	16	20
Zonguldakspor	20	4	11	5	19	17	19
Gaziantepspor	20	6	7	7	17	18	19
Göztepe	20	5	9	6	17	22	19
A.Demirspor	20	6	6	8	19	18	18
Adanaspor	20	6	6	8	16	17	18
Galatasaray	20	3	11	6	15	19	17
Kayserispor	20	3	11	6	10	15	17
Diyarbakırspor	20	5	5	10	16	25	15

13 azılı komando...

(Baştarafı 1. sayfada)

şi ile mücadele olduğunu belirtiyor. Ancak çeşitli cezaevlerinden kaçış olayları da birbirini takip ediyor. Kaçanlara bakıldığında, anarşinin başında yer alan, cinayet ve büyük tertiplerin planlayıcısı ve uygulayıcısı azılı komandolar oldukları göze çarpıyor.

GÜVENOYU VE İLK KAÇIŞ

Demirel hükümetinin güvenoyu aldığı 25 Kasım 1979 günü Mehmet Ali Ağca'nın Kartal Askeri Cezaevinden kaçtığı haberi bomba gibi patladı. İpekçi'nin katili Ağca, daha önce de kaçma teşebbüslerinde bulunmuş, ancak başarılı olamamıştı.

4 KİŞİNİN KATİLLERİ NASIL KAÇTI?

Ocak ayı katil komandolar için yoğun bir faaliyetle geçti. Bu günlerde cezaevlerinde kaçış hazırlıkları başladı. İzmit, Yozgat, Rize, Adana'da hazırlıklar hızlandı.

4 Ocak günü İzmit Cezaevinde yatmakta olan Adnan Cengil ile Ahmet Orhan Sar adlı komandolar firar etti. Ahmet Orhan Sar firardan kısa bir süre sonra ele geçirildi. Adnan Cengil, 1978 yılında Bekir Erdal adlı oto tamircisini öldürmekten mahkum olmuştu.

Adnan Cengil, yakalandığı sırada geniş itiraflarda bulunmuş ve o güne kadar açığa çıkmayan 10 cinayetin failleri belirlenmişti. Cengil'in itirafları arasında İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi binasının yakılması da vardı. Ve bütün bu olaylar Zeytinburnu MHP lokalinde planlanmıştı. Adnan Cengil'in her zaman el altında bulunan bir tanık oluşu bazı kişilerin işine gelmediğinden ilk fırsatta kaçırıldı.

Adnan Cengil'le kaçtıktan sonra yakalanan Ahmet Orhan Sar ise Yıldız katliamından dolayı yargılanıyordu. 21 Mart 1977'de Fatih'te Hulki Ulusal adlı öğrenciyi yaralayarak ilk suçunu işleyen Ahmet Orhan Sar, 9 Mayıs 1978'de Yıldız Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinin silahla taranarak 3 kişinin ölümü, 12 kişinin yaralanması ile ilgili olayda ateş açmak suçundan yargılanıyordu.

ALPASLAN ALPASLAN'IN KAÇIŞI

1978 yılında bindiği belediye otobüsünde Gençlik ve Spor Akademisi öğrencisi Sait Ulusoy'u öldürmek suçundan 36 yıla mahkum olan Alpaslan Alpaslan, defalarca kaçma teşebbüsünde bulundu.

Geçen yıl Paşakapısı Cezaevinde tünel kazarak kaçmak isteyen Alpaslan, tünelin ortaya çıkarılmasından sonra çıkan isyanda elebaşılık yaptı. Daha sonra Yozgat Cezaevine nakli için savcıyı tehdit etti.

Alpaslan Alpaslan, MHP'nin "kurtarılmış şehri" olan Yozgat'a nakli için can atıyordu. Yozgat'a gittikten sonra tünel kazımına başlayan Alpaslan'ın bu teşebbüsü de açığa çıktı. Bunun üzerine Adalet Bakanı Ömer Ucuzal, 18 Aralık 1979 günü resmi bir yazı ile Alpaslan Alpaslan ve arkadaşlarının Amasya Cezaevine nakillerini istedi. Her nedense bu karar uygulanmadı. Kaçış planının ortaya çıkmasından 15 gün sonra Alpaslan Alpaslan, Yusuf Arpacık ve Sabahattin Civelek kadın kılığında ziyaretçilerin arasına karışarak firar ettiler.

Bu olayda firar eden Yusuf Arpacık 1,5 yıl önce 13 komando ile birlikte Sağmalcılar Cezaevinden kaçmış ve bir süre sonra teslim olmuştu. Arpacık, Sabahattin Yardımcı ve Sabri Yarael'i silah zoruyla kaçırmak suçundan yargılanıyordu. Sabahattin Civelek ise Üsküdar'da bir kişiyi silah zoruyla soymak suçundan 26 yıla mahkumdu ve MHP Üsküdar Hücresinin suçlarından da yargılanıyordu.

6 OCAK: RİZE CEZAEVİNDEN KAÇIŞ PLANI...

4 Ocakta İzmit, 5 Ocakta Yozgat'tan sonra 6 Ocakta da Rize Cezaevindeki komandolar kaçmak istedi. Ancak tünelin ortaya çıkarılması ile bu teşebbüs de yarım kaldı. Daha sonra kaçışı ortaya çıkaran gardiyanlar olaydan sorumlu tutuldular.

KAHRAMANMARAŞ KATLİAMININ BAŞLATICISI...

20 Ocak 1980 günü Adana Askeri Cezaevinde yatmakta olan Yunus İlhan kadın kılığına girerek firar etti. İlhan kaçarken yanında Rıdvan Çalışır adlı bir komando daha vardı.

Yunus İlhan geçen yıl aralık ayında Kahramanmaraş'ta yüzlerce yurttaşın ölümü ile sonuçlanan katliamı, Çiçek Sinemasına bomba atarak başlatan adam olarak yargılanıyordu. ETKO davasından yargılanan Muhittin İlhan'ın kardeşi olan Yunus İlhan, K.Maraş davasının 3 numaralı sanığı idi. Yunus İlhan'la birlikte kaçan Rıdvan Çalışır, katliama katılmış ve Ahmet Şahinkanat adlı yurttaşın evini yağmalarken görülmüştü.

YUNUS UZUN

Adana'da geçtiğimiz yıllarda işlenen 17 cinayetin planlayıcılarından birisi olan Yunus Uzun 7 kişiyi öldürmekten dolayı yargılanıyordu. Yunus Uzun'un planladığı cinayetlerden birisi de Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un öldürülmesi idi. Yunus Uzun, nakledildiği Urfa Cezaevinden şubat ayı başında kadın kılığında kaçmak isterken yakalandı.

3 KİŞİNİN TATİLİ ALIŞVERİŞE GÖNDERİLİYOR

8 Mart 1980 günü Edirne Kapalı Cezaevinde bir "fiili af" daha uygulandı. 3 kişiyi öldürmekten yargılanan, çeşitli yerlerin bombalanması suçundan 46 yıla hükümlü komando Mustafa Baki Gülcan, beraberindeki 3 katil komando ile birlikte kaçtı.

1,5 yıl önce cinayet ve bombalama suçundan yattığı Sağmalcılar Cezaevinden 13 arkadaşı ile birlikte kaçan Mustafa Baki Gülcan iki kişiyi daha öldürdükten sonra yakalanmıştı. Gülcan bu olayların bir kısmından 46 yıl hapse mahkum oldu. Gülcan Edirne Cezaevinde yattığı sırada yöneticiler tarafından alışveriş etmekle görevlendirilen bir gardiyanla birlikte dışarı çıktı. Gülcan'ın yanında bulunan 3 kişiden ikisi kaçtı, birisi ise kaçmayı başaramayarak yakalandı. Gülcan ile birlikte kaçan Ahmet Tevfik Esensoy, Nevzat Karayün ve kaçamayan Ali Altan da adam öldürmekten tutuklu komandolardı.

FİİLİ AF

Bu kaçışlar MHP içinde polisle başı derde giren taraftarları kollamakla görevli olarak tanınan Genel Sekreter Necati Gültekin'in "Cezaevlerindeki kader kurbanları ile ilgilenme programı"nı hatırlatıyor. Kaçış olayları, Gültekin'in bazı tutuklu komandolara yazdığı mektuplardaki "Cezaevlerindeki ülkücü kardeşlerimizle ilgilenilmesinin usanmaz takipçileriyiz" sözlerinin uygulandığı kuşkuusunu yaratıyor.

Yine bu olaylar, hükümetin "anarşi ile mücadele" programının uygulamasının "anarşi çıkaranlara fiili af" şeklinde olduğu izlenimini doğuruyor.

Rahmi Koç...

(Baştarafı 1. sayfada)

OPEC'in 1973'den bu yana yaptığı petrol zamlarını haklı bulduğunu söyleyen Rahmi Koç, bu ülkelerin satın aldıkları sanayi mallarının fiyatlarının petrol fiyatlarından daha fazla arttığını belirtti.

ENERJİ PLANI

Türkiye için de bir enerji planı öneren Rahmi Koç şöyle dedi:

"1. Türkiye için milli bir enerji planı hazırlamalıyız. Bu plan partiler üstü nitelikte olmalı ve günlük politikaya kurban edilmemelidir.

"2. Karada ve denizde petrol arama faaliyetlerine hız vermeliyiz. Petrol teknolojisi ve gerekli mali imkanlar için yabancılarla işbirliği yapmaktan çekinmeyelim. Bugün bütün dünya bu konuda işbirliği yapıyor. Önce petrolü bulalım, mühim olan budur. Sonra gerekirse aramızda politik kavgasını yaparız.

"3. Hidroelektrik ve termik santral yapımlarını ihya etmeliyiz.

"4. Enerji tasarrufu esas işlerimizden biri, hayat felsefemizin bir parçası olmalıdır. Çalışma ve sosyal hayatımızı buna göre düzenlemeliyiz. Küçük tedbirlerin büyük sonuçlar doğurduğunu unutmamalıyız. Geçirdiğimiz soğuk kışın bizleri bu konuda bilinçlendirmiş olmasını temenni ederim."

Belçika...

(Baştarafı 1. sayfada)

di niteliğinde olacak olan bu yardımın ödeme koşulları ve vadesini Turgut Özal ve Belçika Maliye Bakanı Geens'in bugün Brüksel'de yapacakları toplantıda saptayacakları sanılıyor.

Türkiye'ye Belçika'nın vereceği 8,5 milyon doların orta vadeli kredilerden oluşacağı belirtiliyor. Belçika Türkiye'ye geçen yıl OECD çerçevesi içinde yaklaşık 10 milyon dolar kredi vermişti.

Özal...

(Baştarafı 1. sayfada)

mak zorundadır" dedi.

Özal, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Türkiye, şimdiki halde Uluslararası Para Fonu (IMF), ABD ve ticari bankalardan 900 milyon dolar kredi sağlamıştır. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütüne (OECD) üye ülkelerden de 1,2 milyar dolar daha borç bulmak amacındadır."

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış, Program ve Kısa Haberler	15.20 Birimizin Derdi
05.05 Ezgi Kervanı	16.05 Okul Radyosu
06.40 Günaydın	17.00 Olayların İçinden
07.30 HABERLER	17.30 Akşama Doğru
07.40 Sabahtan Sabaha	18.05 Çocuk Bahçesi
09.20 Fındıktan Pamuğa	19.00 HABERLER
10.02 Arkası Yarın	20.00 Sılaya Dönüş
11.05 Okul Radyosu	20.20 Türküler
12.10 Öğle Üzeri	21.02 Radyo Tiyatrosu
13.00 HABERLER	23.00 HABERLER
14.30 Dağarcımızdan	23.15 Bizim Sesimiz, Bizim Bestecimiz
	01.00 Program ve Kapanış

TRT 2

08.00 Açılış ve Program	17.00 Olayların İçinden
08.02 Gün Başlıyor	18.20 Hikmet'in Yeri
09.30 Sabah Konseri	19.00 HABERLER
10.00 Türküler	19.40 Bölge Sanatçılarımız
10.30 Biz Yaşlılar	20.30 Denizden Gelen
11.10 Türküler	21.15 Türküler
13.00 HABERLER	23.00 HABERLER
14.00 Yurttan Sesler	23.15 Türküler
16.40 Türküler	23.55 Program ve Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış ve Program	15.00 Günün Konseri
07.02 Güne Başlarken	17.00 Türkçe Haberler
08.15 Sabah Konseri	17.03 İngilizce Haberler
09.00 Türkçe Haberler	17.06 Fransızca Haberler
09.03 Küçük Konser	17.09 Sizler İçin
11.00 Öğleye Doğru	19.00 Bir Konser
12.00 Türkçe Haberler	21.00 Büyük Eserler
12.03 İngilizce Haberler	22.00 Türkçe Haberler
12.06 Fransızca Haberler	22.03 İngilizce Haberler
12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz	22.06 Fransızca Haberler
13.00 Konser Saati	23.00 Perşembe Konseri
	01.00 Program ve Kapanış

Kabil Mafiası...

(Baştarafı 1. sayfada)

Karmel'in yerine kimin getirileceği tartışılırken, Kabil'deki "Halk Sarayında" çıkan bir çatışmada Savunma Bakanı General Abdülkadir'in Afgan Güvenlik Örgütü (AGSA) Başkanı Esadullah Serveri'yi tabanca ile yaraladığı öğrenildi. Serveri'nin olaydan hemen sonra Moskova'ya tedaviye gönderildiği bildirildi.

Hatırlanacağı üzere, "1978 Nisan Devriminin büyük askeri önderlerinden biri" olarak tanıtılan Abdülkadir, daha sonra, Taraki'ye karşı darbe girişiminde bulunmak gerekçesiyle tutuklanmış ve Puli Çarki Hapishanesine gönderilmişti. Abdülkadir'in işkenceli sorgulamasını ise o zaman Serveri yapmıştı. Bu iki Sovyet yanlısı yönetici daha sonra ilk kez Babrak Karmel'in kabinesinde yeniden biraraya gelmişlerdi.

Kabil'deki siyasal gözlemciler, Abdülkadir'in, bir yandan kişisel intikam almaya çalıştığını bir yandan da Rusların muhtemel Başkan adayı Serveri'yi rekabet dışı bırakmak amacıyla AGSA Başkanını öldürmek istediğini belirtiyorlar.

Abdülkadir-Serveri çatışmasının bir Bakanlar Kurulu toplantısında meydana geldiği belirtilmesine rağmen, bu konuda kesin bir tarih açıklanmadı. Ancak hatırlanacağı üzere, çarşamba günleri yapılan Afgan "hükümetinin" haftalık toplantısı sırasında "Halk Sarayından" sık sık ateş sesleri geliyordu.

SİYASİ-TOTO

Kabil'de diplomatik çevreler arasında en gözde oyunun hâlâ siyasi toto olduğu belirtiliyor. Afganistan başkentindeki diplomatlar sürekli olarak hafta içinde hangi bakanın öldürüleceği konusunda müşterek bahisler tertipliyor. Öte yandan Afganistan'da görev yapan bir Batılı gazeteci de, en büyük merakının çarşamba günleri "Halk Sarayının" çıkışında beklemek olduğunu söylüyor. Batılı bir büyük ajansın muhabiri olan gazeteci, böylece o haftaki Bakanlar Kurulu toplantısında kimin öldürüldüğünü veya yaralandığını acil olarak haber merkezine bildirebiliyor.

BABRAK ÜÇ YENİ BAKAN ATADI

Kabil Radyosunun yaptığı bir açıklamaya göre Rus işgalinden sonra Kabil'de iktidara getirilen Babrak Karmel, Ticaret, Tarım ve Sağlık Bakanlıklarına Amin döneminde hapise atılan üç kişiyi getirdi. Ticaret Bakanlığına, Muhammed Han Celalar, Tarım Bakanlığına Fazıl Rahim Mehmed, Sağlık Bakanlığına da Prof. Muhammed İbrahim Azem getirildi. Görevlerinden alınan üç eski bakanın kaderi hakkında ise hiç bir açıklama yapılmadı.

Fransa Radyosu muhabirine demeç veren Afgan direniş kuvvetlerinin bir sözcüsü Celalar'ın Rus yanlısı olmakla birlikte "yumuşak ve liberal" görünümlü olması dolayısıyla Rusların yeni Başkan adayı olduğunu söyledi.

SAVAK AJANLARI AFGANİSTAN'DAYMIŞ

Sovyet TASS ajansı dün geçtiği haberde, Şahın gizli polisi SAVAK'ın şimdi Afganistan'da faaliyet gösterdiğini iddia etti. TASS, SAVAK'çıların İran-Afganistan dostluğunu baltalamak için, ABD ve Çin ile işbirliği yaptığını da iddialarına ekledi.

Maden-İş...

(Baştarafı 1. sayfada)

pılan toplantıda birçok fabrikanın temsilcisi, bu grev ödeneğinin bugünkü yaşam şartlarına göre az olduğunu belirterek, Maden-İş'in en azından net ücretin yarısı, ya da asgari ücretin neti kadar ödeme yapmasını veya bu ödemeyi 2 bin 500'e çıkarmasını istediler.

4. Bölgede merkezden gelen ve temsilcilere açıklamayı yapan yetkili bu itirazlar karşısında geriledi ve "Tabanın önerilerini merkeze götüreceğini" söyledi.

Maden-İş'in 1500 liralık önerisi fabrikalarda da tepkiyle karşılandı. İşçiler, "Geçen MESS grevini de biz kendi gücümüze dayanarak yürüttük, ancak sonunda Maden-İş MESS'in tekliflerinin aynısını kabul etti. Eğer bu grevde de aynısı olursa, bu sendikadan kesin olarak ayrılırız" dediler.

Maden-İş'in 20 Marta kadar grev ilan edilen bütün işyerlerinde greve çıkması bekleniyor.

KAYBEDİLEN GREV OYLAMASI

Maden-İş'in grev kararı aldığı MESS'e bağlı işyerlerinden Ankara'da kurulu, Sınırlı Sorumlu Türk Traktör Fabrikası Üretim Tüketim Kooperatifi işyerinde grev oylamasını kaybettiği bildirildi. Böylece Maden-İş şimdiye kadar MESS'e bağlı 7 işyerinde grev oylamasını kaybetmiş oluyor. Bu 7 işyeri şunlar: Çukurova İthalat ve İhracat, Işık, Zafer Elektrik, İzmir Demir Çelik, Erkunt, Mahsaş ve Türk Traktör Fabrikası Üretim ve Tüketim Kooperatifi.

SİEMENS KABLO'DA BİR GRUP İŞÇİ GREV OYLAMASI İSTEDİ

MESS'e bağlı işyerlerinden olan Mudanya'da kurulu Siemens Kablo Fabrikasında bir grup işçinin Maden-İş'in aldığı grev kararına karşı grev oylaması istedikleri öğrenildi.

İşçilerin başvurusunu inceleyen Mudanya Kaymakamlığı istemle ilgili yasal sayısal çoğunluk bulunmadığını belirterek işyerinde grev oylaması yapılmayacağını bildirdi.

Hatırlanacağı gibi, Siemens Kablo Fabrikası, bundan önceki MESS grevinin son aşamasında gruptan koparak ayrı sözleşme yapmıştı.

GREV OYLAMASI NASIL YAPILIYOR

Yasaya göre, bir işyerinde işçilerin sendikanın grev kararı aldığı günü izleyen 6 işgünü içinde grev oylaması isteme hakkı var. Grev oylamasının yapılabilmesi için, işçilerin üçte birinin yazılı başvurusu gerekiyor.

Vietnam...

(Baştarafı 1. sayfada)

TİTO KOMADA

Öte yandan Yugoslavya Devlet Başkanı Josip Broz Tito'nun komaya girdiği ve ancak önümüzdeki hafta sonuna kadar yaşayabileceği bildirildi.

Mareşal Tito'nun tedavi görmekte olduğu Ljubljana'da olağanüstü toplanan parti başkanlığı üyeleri önünde pratisyen doktorlarca açıklanan teşhisten sonra, Tito'nun kalp, böbrek ve akciğer rahatsızlıklarının tedavi edilemeyecek biçimde ilerlediği belirtildi.

Bu arada Tito'nun akciğerlerindeki iç kanamanın karın bölgesine yayıldığı bildirildi. Bunun tek bir ameliyatla önlenebileceği, ancak Tito'nun sağlık durumunun bu olasılığı ortadan kaldırdığı ifade edildi.

İstanbul ...

(Baştarafı 1. sayfada)

larını alamadıklarından, ev kiralarını, daha önce düzenledikleri senetleri, borçlarını ödeyememekle karşı karşıya geldiklerini söyleyen işçilerden biri, "Altı çocuğum var, sekiz kişi 9 bin liraya geçinmek zorundayız. Bir de zamanında alacağımızı alamamamız bizi paramızı alana kadar direnişi sürdürmeye zorunlu bırakıyor" dedi.

Temizlik İşleri Müdürlüğü Baştemsilcisi ise, "Bugün ayın 12'si, hâlâ maaşımızı ve dört aylık yakacak paramızı alamadık. Bugün bu saatte versinler biz işe çıkarız" dedi. Ayrıca geçen yıl alınacak farkları bu yılın nisan ve haziran ayına ertelediklerini, önümüzdeki ay ikramiye ile birlikte bu farkın ilk taksidini almaları gerektiğini söyledi.

Hükümetin işçilerin parasını vermekte daha da gecikmesinin Moskovacı grupların bu eylemi haklı zeminden koparmalarına yol açabileceği bildiriliyor.

Bu arada görüştüğümüz Temizlik İşleri Müdürü, Belediye Gelirleri Yasası çıkmadığı sürece belediyenin işlerlik kazanamayacağını belirtti.

Belediye Başkanı Aytekin Kotil de, İtfaiye, Sağlık ve Mezarlık Müdürlükleri dışındaki tüm ünitelerdeki hizmetlerin durduğunu belirterek, 15 gündür para bulmak için uğraştığını söyledi. Geçen hafta Başbakan, Maliye Bakanı ve diğer yetkililerle görüşen Kotil, "Yardım yapacaklarını vadettiler, belediyenin bu ay ödemek zorunda olduğu 270 milyon borcu var. İşçilerin şubat ayı ücretleri 120 milyon tutuyor, yakacak parasıyla bu 140 milyonu buluyor" dedi.

Urfa'da servis...

(Baştarafı 1. sayfada)

eylemler yapıldı, bazı okullarda dersler yapılamadı. İstanbul'da iki kişi, Batman'da ise bir işçi öldürüldü.

Dün saat 19.00 sıralarında Urfa'dan Hilvan'a dönmekte olan Hilvan Yem Fabrikası servis aracı Akziyaret Bucağı yakınında başka bir araç tarafından durduruldu. Bu araçtan inen 4-5 kişilik bir grup servis aracındaki bir grup yolcuyu kurşuna dizdi. 5 kişi olay yerinde hayatını kaybetti. İki ağır yaralıdan biri de Diyarbakır'da tedaviye götürülürken yolda öldü. Katiller servis aracının şoförünü de alarak kaçtılar. Ölenlerin kimlikleri henüz belirlenemedi.

"12 MART'I PROTESTO"

12 Mart'ı protesto bahanesiyle bazı okullarda dersler yapılamadı. Sahte solcu gruplar sokaklara rastgele bombalı pankart astılar.

İSTANBUL'DA

İstanbul'un Gülsuyu semtinde bombalı pankart asmak isteyen Salih Yıldırım ve Hasan Şahin adlı iki kişi yakalandı. 12 Mart'ı protesto bahanesiyle İstanbul'un çeşitli semtlerinde bombalı pankartlar asıldı. Ancak bombalı pankartlar güvenlik kuvvetleri tarafından etkisiz hale getirildi.

Hasköy'de de sabahın erken saatlerinde Kurtuluş ve Halkın Kurtuluşu grupları anayola çıkarak lastik yaktılar. Trafiğin de bir süre engellendiği olaydan sonra kaçan sahte solculardan kimse yakalanamadı.

İstanbul Haydarpaşa Lisesinde ise, Halkın Kurtuluşçuları '11 Mart günü öğrencilere okula gelin. Boykot yapacağız', Kurtuluşçular ise, 'Okula gelmeyin, boykot var' dediler. Bu sözlerden sonra 12 Mart günü öğrencilerin yarısı okula geldi, diğer yarısı gelmedi.

Boğaziçi Üniversitesinde de İGD ve CHP yanlıları sınıfları birlikte boşalttılar.

ANKARA'DA

50. Yıl Lisesinde sabah derslere gelen öğrencilerin arasından sahte solcular sloganlar atmaya başladılar. Okul duvarlarına 12 Mart'ı kınayan Yurtsever Devrimci Gençlik imzalı afişler asıldı.

Polis ve askeri birliklerin gelmesi üzerine sahte solcular öğrencilerin arasına karıştılar. Bu arada okulu saran güvenlik kuvvetleri içeriden dışarıya, dışarıdan içeriye kimseyi bırakmadılar. Derse gelen öğrenciler ise derslerine giremediler.

İçerde arama yapan güvenlik kuvvetleri, Yurtsever Devrimci Gençlik afişleriyle birlikte Aydınlık broşürlerini de topladılar. Daha sonra iki otobüs öğrenci gözaltına alınarak Merkez Komutanlığına götürüldüler. Okuldaki arama sırasında Merkez Komutanı da hazır bulundu.

Ankara'nın Altındağ Caddesi üzerinde lastik yakan, bombalı pankart asan sahte solcu gruplar halkı tedirgin ettiler. Altındağ' da bulunan Atıfbey ve Kayaş semtindeki ortaokullarda derslere girilmedi. Bazı öğrenciler slogan atarak dağıldılar.

Dün saat 19.00 sıralarında Dikmen'de bir grup öğrenci yolları kesip lastik yakarak korsan gösteri düzenledi. Müdahale eden güvenlik kuvvetleriyle silahlı çatışmaya giren gruptan 14 kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

Tuzluçayır semtinde de bir grup, pankartlar asarak ve sloganlar atarak korsan gösteri yaptı. "12 Mart'ın hesabını soracağız" gibi sloganlar atan kişiler, güvenlik kuvvetleriyle taşlı sopalı çatışmaya girdiler, biri polis, birçok kişi yaralandı. Olayla ilgili çok sayıda öğrenci gözaltına alındı.

KONYA

Cihanbeyli Lisesinde dün sabah öğrenimi engellemek isteyen öğrenciler iki öğretmeni de döverek yaraladılar. Saldırgan öğrencilerden Behçet Özgür suçüstü yakalandı, kaçan diğer öğrenciler aranıyor.

DİYARBAKIR'DA BOYKOTA KARŞI ÇIKAN ÖĞRETMEN DÖVÜLDÜ

Diyarbakır şehir merkezinde çeşitli sahte solcu gruplar okullarda sınıfları gezerek ellerindeki bildirileri okudular. DDKD, Özgürlük Yolu, KUK ve Ala Rızgari gibi gruplar 11 Mart günü 12 Mart'ta boykot olduğunu bu nedenle okullara gelinmemesini istediler. Dün okula gelen öğrenciler ise, tehdit edildiler. Diyarbakır Lisesinde boykota karşı çıkan müzik öğretmeni Necati Şahin sahte solcuların saldırısına uğradı. Sahte solcuların boykotlarının başarıya ulaştığı yerler Eğitim Enstitüsü, Diyarbakır Lisesi ve Ziya Gökalp Lisesi. Anadolu ve Kız Meslek Liseleri boykota katılmadılar.

Diyarbakır'ın Lice ilçesinde de orta dereceli okullarda derslere girilmedi. Silvan ve Bismil ilçelerinde de derslere girilmeyerek forumlar düzenlendi.

TUNCELİ'DE

Tunceli'de 11 Mart günü sürdürülen aramalar esnasında yer yer üzerinde kitap ve benzeri şeylerin bulunduğu bazı kişilerin de gözaltına alındığı görüldü. Hıdır Erdoğan adlı yaşlı ve gözleri sakat olan bir esnafın, üzerinde kitap bulundurduğu gerekçesiyle gözaltına alınması da dikkat çekti.

İSTANBUL'DA 2 KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Dün saat 13.00 sıralarında Okmeydanı'nda bir otobüs durağında beklemekte olan Salih Bozkur isimli bir kişi kimliği belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu öldü.

Sefaköy'de de bir nalburdan makbuz karşılığı Dev-Genç adına para almak isteyen kişiler devriye gezmekte olan askerlerce engellenmek istendi. Askerlerden biriyle boğuşmaya girişen Dev-Gençli bir kişinin, askerin silahının ateş alması sonunda öldüğü bildiriliyor.

TARAMAKTAN ÜÇ KİŞİ YAKALANDI

Öte yandan Mecidiyeköy'deki pasajı taradıkları ileri sürülen üç kişi Çağlayan semtinde yakalandı. Kurtuluş grubundan olduğu öne sürülen, fakat isimleri açıklanmayan üç kişiden birinin daha önce bir çatışmada kulağından yaralandığı bildirildi.

BATMAN'DA BİR İŞÇİ ÖLDÜRÜLDÜ

Siirt'in Batman ilçesinde Mehmet Adıyaman isimli bir işçi silahlı iki kişi tarafından tabancayla vurularak öldürüldü. İloh Mahallesindeki evine giderken iki kişinin saldırısına uğrayan Mehmet Adıyaman olay yerinde öldü, saldırganlar ise kaçtılar.

BURSA'DA BİR İŞADAMININ EVİ SOYULDU

Bursa'nın Selimiye Mahallesinde oturan işadamı Özcan Güzelsözlü'nün evine gelen silahlı üç kişi evde bulunan Nurhan Güzelsözlü ve çocuğunu silahla tehdit ettiler. Soyguncular evde bulunan 1 milyon lira değerindeki mücevher ile kasada bulunan 130 bin lirayı alarak kaçtılar. Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

EDİRNE CEZAEVİNDEKİ İSYANCI MAHKUMLAR BAKANDAN SÖZ İSTEDİ

Edirne Kapalı Cezaevinde bulunan 200 hükümlünün üç gün önce başlattıkları isyan sürüyor. Edirne Valisi Naci Babacan, başka cezaevlerine nakledilme istekleri kabul edilen isyancı mahkumların bu kez de Adalet Bakanı Ömer Ucuzal'dan kendilerine zarar verilmeyeceği konusunda televizyon ekranında söz verilmesini istediklerini açıkladı. Vali Naci Babacan, isyancı 200 hükümlünün iki gardiyan ile dördü kadın 12 ziyaretçiyi rehin tuttuklarını söyledi.

ZİLE'DE

Zile'de bir süre önce iki kişinin ölümü ve 12 kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan olaylarda ilçede 5 milyon 100 bin liralık maddi hasar meydana geldiği belirlendi.

Zile Kaymakamı Selahattin Alanya'nın verdiği bilgilere göre, bazı gruplar ilçe esnafından makbuz karşılığı para toplarken "Türk İntigam Tugayı" adlı faşist cinayet çetesi de esnafı işyerlerini kapatmaya zorluyor. İlçede güvenlik önlemlerinin artırıldığı ve İlçe Kaymakamının bu zorbaların yakalanması için halktan yardım istediği bildirildi.

Öte yandan olaylar sırasında gözaltına alınan 22 kişiden 6'sının tutuklandığı ve olaylar nedeniyle kapalı bulunan okulların ise dün sabahtan itibaren öğrenime açıldığı öğrenildi.

AMASYA'DA

Amasya'da 9 Mart günü öldürülen Özcan Aygın'ın cenaze töreninden sonra olaylar çıktı. Etibank ve sağ görüşlü bazı kişilerin işyerlerinin camları sahte solcular tarafından taşlarla kırıldı. Bu olaydan kısa bir süre sonra, jandarma ve Pol-Bir yanlısı polislerin cenaze töreninden gelen yurttaşların üzerine ateş ettikleri bildirildi. Olayda çok sayıda kişinin yaralandığı öğrenildi. Bazı görgü tanıkları MHP'lilerin de apartmanlardan halka ateş ettiklerini söylediler.

Tekstil, 13 fabrikada daha grev başlattı

İŞÇİ SERVİSİ

DİSK'e bağlı Tekstil Sendikasının 77 işyerinde aldığı grev kararının uygulanması kademeli olarak devam ediyor. 15 işyerinde daha önce greve çıkmış olan Tekstil, dün de 13 işyerinde daha grev uygulamasına geçti. Böylece Tekstil'in grevdeki işyerlerinin sayısı 28'e yükselmiş oldu.

Tekstil Sendikasının dün grev uygulamasını başlattığı işyerleri şunlar:

İstanbul'da Uludağ Boyahanesi, Harmancı Etiket, Minion Örme, Samek Örme, Örtaş, Örme-İş, Koç Yün, Maydın Çorap, Teknik Emprime, Zetip Zeytinburnu ve Sefaköy, Mısırlı Boya, Edirne'de Kartaltepe işyerleri.

TEKSTİL GENEL BAŞKANI TUTUKLANDI

Tariş Çiğli İplik Fabrikası işçilerini yasadışı direnişe teşvik ettiği gerekçesiyle hakkında gıyabi tutuklama kararı bulunan Tekstil Sendikası Genel Başkanı Rıdvan Budak İzmir'de yakalanarak cezaevine gönderildi.

Politika yazarı Aydın Engin tutuklandı

İSTANBUL (ÖZEL)

POLİTİKA gazetesi yazarlarından Aydın Engin dün İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesince tutuklandı. Hakkında daha önce gıyabi tutuklama kararı bulunan Aydın Engin dün Askeri Savcılığa teslim oldu. 19 Ocak 1980 günü 'Tırmık' köşesinde 'Gülizar Ana' ve 'Ali Faik'e' başlıklı yazısından dolayı Aydın Engin hakkında TCK'nın 142. maddesi gereğince dava açılmıştı.

Kurmay Olmak

(Baştarafı 1. sayfada)

dan başka bir taktik yoktur. Ne bir durum değerlendirmesi, ne karşılıklı güçlerin hesabı, varsa yoksa saldırı, "kurtuluşa kadar savaş"!

"Ama bir şeyler yapmak lazım": Sıkıştırdığınız zaman böyle söylemektedirler.

Gerçekten bir şeyler yapmak gerek. Fakat bir şeyler yapmak, intihar etmek midir?

Bir şeyler yapmanın amacı nedir? Yarın hiç hiç bir şey yapamaz hale gelmek için mi birşeyler yapılmalıdır?

Genelkurmay Başkanı, kan dökmek istemiyoruz, yoksa teröristlerin hesabını bir ayda görürüz demektedir. Sol adına savaştığını söyleyen teröristler ise, ille de hasaplaşma istemektedirler. Gültepe'de çarşı ortasında asker vurmanın, bankanın kapısında bekleyen iki askeri kurşunlamanın başka bir anlamı var mıdır? "Kan dökmek istemiyoruz" diyen bir Genelkurmay Başkanı ve ille kan dökmeyi, boy ölçüşmeyi gündeme getiren bir takım örgütler. Ve kamuoyu artık şu noktaya gelmektedir, getirilmektedir: Varsın kan dökülsün, fakat şu bela temizlensin.

Boy ölçüşmeyi ısrarla gündeme getirenler, hiç kendi boylarına bakmıyorlar, kendi güçlerini tartmıyorlar. Sovyetler Birliği tarafından ateşe sürüldüklerini hiç düşünmüyorlar.

Ben onların yerinde olsam, Türkiye'deki siyasi mücadeleyi elimden geldiği kadar ılımlılaştırmaya çalışırım, şiddeti elimden geldiği kadar kural dışı bırakmaya çalışırım. Çünkü onların şiddeti, kafa tuttukları ve boy ölçüşmeye çağırdıkları gücün şiddetiyle karşılaştırılamaz bile. Küçük bir çocuk, iri yarı bir kabadayıya ikide bir tekme atmakta, küfür etmektedir.

Çalışan kitleler gerçekten çok ağır bir bunalım içindedir. Fakat Türkiye'de üç ay sonra da, altı ay sonra da, önümüzdeki yıllarda da zam, baskı ve hayat pahalılığı olacaktır. Bugün varlarını yoklarını kumar masasına sürenler o zaman acaba en küçük bir ses çıkaracak gücü kendilerinde bulabilecekler midir?

Proletarya Partisi, emekçi halkın kurmayıdır. Onun görevi, emekçi halka bir çıkış yolu göstermek, emekçi halkı başarıya götürecek taktikleri belirlemek, zamana ve zemine uyan, güçleri iyi hesap eden bir eylem çizgisi izlemektir. Kurmay, kurmay gibi davranmalıdır. Bu açıdan kitleden farklıdır, düşünme, hesap etme ve karar verme açısından kitlenin üst düzeyindedir. Kurmay, kitle içinde çıkan şu ya da bu düşüncenin peşinden gitmez. Tam tersine kitlelere, yani ordusuna kumanda eder. Ordusunu yenilginin kesin olduğu savaşlara sürmez, yenileceğini göre göre hesaplaşmaya kalkışmaz.

Halk büyük bir bunalım içinde kendisine önderlik edilmesini istemektedir. Bazıları ise kendimizi uçurumdan atmak dışında bir çare kalmadığı anlayışındadırlar. Yaptıkları bütün işler ve hesaplaşmayı gündeme getirmekte direnmeleri bu anlama gelmektedir.

Oysa intihar çıkış yolu değildir.

Gazeteci...

(Baştarafı 1. sayfada)

te dünyaya gelen Zekeriya Sertel, İstanbul Hukuk Fakültesini bitirmiş, daha sonra Sorbonne Üniversitesinde sosyoloji, Amerika'da Colombia Üniversitesinde de gazetecilik öğrenimi görmüştü.

Türkiye'ye dönen Zekeriya Sertel, Tuna adlı bir günlük gazete ile Resimli Ay dergisini yayınlamıştı. 1930 yılında birkaç arkadaşıyla birlikte Son Posta gazetesini çıkarmaya başlayan Sertel, özellikle Tan gazetesinde yazdığı yazılarıyla tanınmış ve siyasi görüşleri nedeniyle birkaç kez tutuklanmıştı.

Hayat Ansiklopedisi ile Çocuk Ansiklopedisini hazırlayanlar arasında yer alan Zekeriya Sertel 1950'de eşi Sabiha Sertel ile birlikte yurt dışına çıkmış ve 1978'e kadar yurda dönmesine izin verilmemişti. 1978'de Türkiye'ye dönen Sertel daha sonra tekrar Paris'e gitmişti.

Sertel'in 'Mavi Gözlü Dev' adlı bir eseri bulunuyor.

İstanbul'da 100 milyon lira değerinde kaçak eşya yakalandı

İSTANBUL (AA)

İSTANBUL Emniyet Müdürlüğüne bağlı ekiplerce dün gerçekleştirilen operasyonlarda 1 milyon lira değerinde kaçak sigara ve 100 milyon lira değerinde kaçak eşya ele geçirildi.

Taksim Çöplük mevkiinde depo olarak kullanıldığı bildirilen evlerde yapılan aramalarda 10 bin paket kaçak sigara ele geçirildi. Olayla ilgili olarak 5 kişi gözaltına alındı.

Yine Beylerbeyi Turnikelerinde şüphe üzerine aranan bir kamyonetin kaçak kumaş yüklü olduğu belirlendi. Daha sonra yapılan araştırmalarda Fener Abdülezel Paşa Caddesi 282 nolu "Şasa" ardiyesine yapılan baskında değeri 100 milyon lira olan ev eşyası, yiyecek maddeleri ve yedek parça, kaçak mal ele geçirildi. Bu olaydan da 5 kişi gözaltına alındı. Olaylarla ilgili soruşturma devam ediyor.

Aydınlık

BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni, ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44 - 26 61 78
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler ... Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54
ADANA: ... Kat: 3 No:16 ...
... Kasım Sok. 27 ... İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA ... Frankfurt ... Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes 1, 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi	Yurtdışı
3 aylık 900 TL.	3 aylık 1125 TL.
6 aylık 1800 TL.	6 aylık 2250 TL.
1 yıllık 3600 TL.	1 yıllık 4500 TL.

NOT: Yurtdışı abone ücretine gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2, 6. sayfalar (Sütun/snt) 250 TL. 3, 5, 7. sayfalar (Sütun/snt) 300 TL. 8. sayfa (Sütun/snt.) 400 TL. 8. sayfa renkli (Sütun/snt.) 500 TL. Yayın ilanı (Sütun/snt.) 100 TL. Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL. Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL.

Aydınlık
BÜTÜN EMEKLERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

NURHAK'TAN KIZILDERE'YE **12 MART**'IN EYLEMCİLERİ ANLATIYOR (2)

MAHİR ÇAYAN, «MİLLET DEPREM FELAKETİYLE UĞRAŞIRKEN, BİZİM EYLEMİMİZ GEREKEN ETKİYİ YAPMAZ»DİYORDU

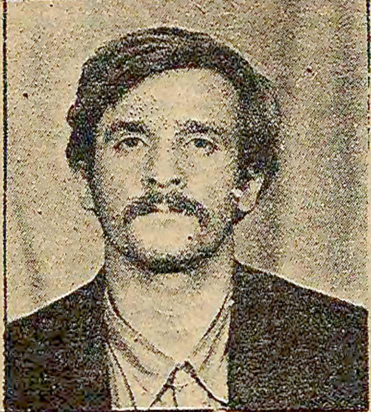
Burdur depremi Elrom'un hayatını uzattı

■ **Bir keresinde Mahir, Hüseyin Kamil, Oktay ve Ulaş, Elrom'un apartmanının kapısına kadar geldiler, kapıda bekleyen deniz erini görünce girmekten vazgeçtiler**

Yusuf Küpeli

Ertuğrul Kürkçü

Elrom olayı sırasında Ankara'da bulunan Yusuf Küpeli ve Ertuğrul Kürkçü, İstanbul'a haber göndererek eylemin ertelenmesini istediler.

Elrom'un kaçırılın saklandığı ev, Nişantaşı'ndaki Hamarat Apartmanı.

ELROM'un oturduğu ev ve geliş gidiş saatleri saptandıktan sonra hazırlıkların başına Mahir Çayan geçti. İlk olarak, konsolosun kaçırıldıktan sonra götürüleceği evin kiralanmasına girişildi. Nişantaşı'ndaki Hamarat Apartmanı tutuldu. Evi önce yüzbaşı İlyas Aydın ile teğmen Saffet Alp kiralamışlardı. Bu daha sonra sakıncalı bulundu ve kontrat Mahir Çayan ile Hüseyin Cevahir'in üzerine devredildi. Çayan ve Cevahir kontratı sahte kimlikleriyle devralmışlardı. O arada, irtibat sağlamada kolaylık olması için telefonlu bir ev tutulması da kararlaştırıldı. Telefonlu ev Feriköy'de bulundu ve Çamlıca Apartmanındaki daire İlyas Aydın tarafından kiralandı.

Elde, Ulaş Bardakçı'nın Ankara'dan çaldığı Anadol marka bir araba vardı. Boyası, plakası, iç düzeni değiştirilerek tanınmaz hale getirilen Anadol, İstanbul'da sürekli kullanılıyordu. Ne var ki, Elrom'un kaçırılmasında kullanılmak üzere bir iki arabaya daha ihtiyaç vardı. Bir iki araba olunca, bunları saklayabilmek için garajlı bir eve de ihtiyaç olacaktı. Arandı, fakat garajlı bir ev bulunamadı.

Elrom'un nereden kaçırılacağı konusunda tereddütler vardı. Elrom'un oturduğu apartman cadde üzerindeydi. Cadde kalabalıktı ve polis kontrolü altında olması ihtimali yüksekti. Üstelik apartmanın dış kapısı kilitli tutuluyor, ancak kapıcı tarafından açılıyordu. Zili çalıp kapıyı açtırmak mümkün olsa bile, Elrom'u dışarı çıkarmak zor olacaktı. Acaba yoldan mı kaçırılsa daha iyi olurdu? Hilton'un arkasındaki yolda arabanın önü kesilebilir, konsolos kaçırılabilirdi. Fakat bu plan tehlikeli bulundu ve vazgeçildi.

ELROM'UN HAYATINI UZATAN ENGELLER

Büyük eylemin tarihi 1 Mayıs olarak saptanmıştı. Örgütte Elrom'un kaçırılmasından '1 Mayıs Harekatı' diye söz ediliyordu. Ne var ki, Ankara'dan feryatlar yükselmeye başlamıştı. Örgüt güç durumdaydı. 12 Mart Muhtırası verilmiş, sıkıyönetim ilan edilmiş, dernekler kapatılmış, tutuklamalar başlamıştı.

Ankara'dakiler, "Aman eylemi erteleyin, biz burada çok sıkıştık. Bütün sempatizanlar korku içinde. Kalacak yer bile bulamıyoruz. 1 Mayıs Harekatı ile ilgili propagandayı yapacak durumda değiliz. Baskıları bile göğüsleyemeyecek durumdayız" diyorlardı.

Mahir, Ankara'dakileri eylemin yapılması için ikna etmek üzere Ankara'ya gitmeyi düşündü. Bunun için kendisine bir teğmen elbisesi bulunmasını ve askeri bir uçak sağlanmasını istedi.

Ancak Mahir'in Ankara'ya gitme planı gerçekleşemedi.

Ankara'nın karıştığı belliydi. Mahir eylemi bir süre için erteledi. Bunu Ankara ile yoğun yazışma izledi.

12-13 Mayıs günleri Burdur'da şiddetli bir deprem oldu, birçok vatandaş hayatını kaybetti. Mahir, 'Millet deprem felaketi ile uğraşırken bizim bu eylemimiz gereken etkiyi yapmaz, iyi bir şekilde duyulmaz, bize yarar sağlamaz" diyerek o sıralarda yapılması düşünülen Elrom'un kaçırılması eylemini bir kez daha erteledi.

Bir keresinde de konsolosun kaçırılması için harekete geçildi. 'Gerilla timi'nden Mahir, Hüseyin, Kamil, Oktay ve Ulaş, Seyhan Apartmanına geldiler. Ziya, gözcülük yapmak için yerini aldı. Fakat apartmanın önünde, belinde silahı, bir deniz eri Deniz Kuvvetlerine ait bir aracın yanında bekliyordu. Deniz eri yüzünden plan uygulanamadı ve gerilla timi geri döndü.

Bir başka gün eylemde kullanılmak üzere Şişli'den Citroen marka bir araba çalındı. Topağacı'ndaki evin önündeki park yerine bırakıldı. Eylem ertesi sabah gerçekleştirilecekti. Bu sefer de iki "aksilik" birden çıktı. Polis Citroen'i bulmuştu, Elrom da ortalarda yoktu. Sonradan konsolosun dini bayramı nedeniyle o gün Ankara'ya gitmiş olduğunu öğrendiler.

Ertelemeler, yarım kalan girişimler, birçok insanın hayatını kaybettiği deprem, Elrom'un hayatını uzatmıştı. İsrail Başkonsolosu, eviyle konsolosluk arasındaki düzenli gidip gelmelerini 17 Mayıs gününe kadar sürdürdü.

"NE OLUYORUZ?, NEREYE GİDİYORUZ?"

Hazırlıkların uzun sürmesi, ertelemeler örgütte huzursuzluğa yol açmıştı.

Bu konuda Necati Sağır şöyle diyor:

"Herkes olacaksa olsun, olmayacaksa bilelim demeye başlamıştı. Elrom kaçırıldıktan sonra bildiri dağıtacak olanlar sabırsızlanıyor, bir kısım taraftar THKO'nun daha fazla prestij toplamasından tedirgin oluyordu. Hoşnutsuzluk artıyordu. THKP-C'nin vadettiği 'büyük eylemi' yerine getirememesi taraftarlar arasında örgüt hakkında tereddütler yaratıyordu. Bu tereddüt THKO ile yarışta puan kaybına yol açıyordu."

Kamil Dede ertelemelerle ilgili olarak şunları söylüyor:

"Elrom'un kaçırılmasının sık sık ertelenmesi, tim içinde tedirginlik ve huzursuzluğa neden oluyordu. Kaçırmanın büyük bir riski getirmesi, ertelemelerle birleşince, eylemden vazgeçilmesi doğrultusundaki eğilimlere güç kazandırıyordu. Eyleme itirazlar en çok Oktay Etiman ve Ziya Yılmaz'dan geliyordu. Ama onlar bu görüşlerini açık açık savunamıyorlardı."

Necmi Demir aynı konuda şöyle diyor:

"Aslında engellerin en önemlisi hemen herkesin tereddütlü olmasıydı. Hepimizin kafasında, 'Ne oluyoruz?, Nereye gidiyoruz?' soruları iyiden iyiye dolaşmaya başlamıştı. Eylemin amacı ve doğuracağı sonuçlar kavranmamıştı. Bu nedenle başka zaman kolaylıkla yapılan işler, zoraki ve gecikerek yapılıyordu."

Yarın: Kaçırma planı ve Mahir'in ruh hali

Elrom'un rehin tutulduğu Hamarat Apartmanı sonradan Mahir Çayan'ın "ajan" ilan ettiği İlyas Aydın kiralamıştı. (solda) Sağdaki kişi ise, İrfan Uçar'dır. Gazete küpüründe, inşaat mühendisi Uğur Tulu olarak adlandırılması sahte kimlik kullanması yüzündendir.

Yusuf Küpeli'nin tutumu

Yusuf Küpeli Elrom olayı sırasında THKP-C'nin Ankara Grubunun başındaydı. Önceleri THKP-C'de liderlik sorunu vardı. Mahir Çayan, Yusuf Küpeli ve Münir Ramazan Aktolga'nın oluşturduğu triomvira, Merkez Komitesi adı altında örgütü yönetiyordu. Silahlı eylemden en fazla söz eden Yusuf Küpeli'ydi. Yusuf kendisini 'silahşör', Mahir'i 'kalemşör' olarak ima edip liderliğe oynuyordu.

Daha sonra kendi önerdiği eylem türlerine karşı çıkması, tıpkı bugünkü TKP çevrelerinin Cephe'nin devamı olan örgütlere karşı takındığı tavra benziyordu; Eylemin ajitasyonunu yapmak, son anda yüz geri etmek. Başkaları ön plana çıkınca geride durmak.

THKP-C, Kavaklıdere'deki evde yaptığı toplantıda, İstanbul'a gidip şehir gerilla eylemlerine başlama kararı almıştı. Ne var ki, daha sonra savcılık ifadesinde Yusuf Küpeli, örgütün bütün eski yazılarını, Parti ve Cephe bildirilerini, Feriköy'deki evde tespit edilen çizgiyi ve de yazılıp da bastırılmayan konuşmaları tümden reddetti.

Savcının "Peki o dönemde sizler bu görüşleri solda savunmuyor muydunuz?" sorusuna Yusuf Küpeli şu cevabı verdi:

"Evet savunuyorduk. Biz de böyle düşünüyorduk. Ama biz Marksizmi iyi bilmiyorduk. Mahir'in söylediklerini olduğu gibi kabul ediyorduk. Oysa bu altı ay içinde okuduk, öğrendik. Eski görüşlerin, parti çizgisinin Narodnizm ile Marksizmin eklektik bir karışımından başka bir şey olmadığını anladık. Aslında eski çizgimiz fokoculuğun Marksist terminoloji altında tezgahlanmasından başka bir şey değildir. Eski çizgimiz sol sapmaydı."

Yusuf Küpeli'nin savcılık ifadesine karşı Mahir Çayan, Levent Menekşe Sokak No.1'deki evde ele geçen mektubunda şöyle diyordu:

"Bilebildiğimiz kadarıyla bu arkadaşlar Marksizmden habersiz kişiler değil, tam tersine bu konuda, toplantılarda vs.lerde, sözcülük yapan çeşitli fraksiyonların yanlış çizgide olduğunu, sosyalizmin ustalarının eserlerinden alıntılarla söyleyen ve de aylarca birlikte devrim anlayışı, çalışma tarzı, örgüt anlayışı, Türkiye'nin şartları gibi konularda konuşup hemfikir olduğumuz kişilerdi."

---

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Bulamayan Bana Gelsin

Bu da yeni moda:

"Bulamayan gelsin benden istesin."

Başbakan yüz gün tefrikasının birinci bölümünde söyledi:

-Yağ bulamayan, sigara bulamayan, çay, şeker bulamayan benden istesin. Mazot yok diyen bildirsin, oraya en seri vasıtayla mazot göndereyim.

Köylüler "İlkbahar gübresi yok, ekim yapamayacağız" diye feryat ediyorlar ya.

Tarım Bakanı da modaya uyuyor:

-Gübre yok diyen haber versin hemen gönderelim!

Aslında "Bulamayan istesin, yollayalım" demek, yokluğun kabulü demektir. Varsa neden yokluktan sözedersin?

Ama hükümet "Sizin yok dediklerinizin hepsi bizde var, isteyin gönderelim" dediğine göre...

Demek ki hükümet bulunamayan malların hepsinin stokçuluğunu yapmış, şimdi isteyene gönderiyor.

Hadi stok yapmasına da göz yumalım, 'Huyudur, yapar" diyelim. Peki ama bütün bu bulunamayanları kendi başına dağıtmaya kalkışmasına ne diyelim?

Yoksa hem stoktan, hem de bayilikten mi kazanmak istiyorsunuz?

Anladık, bulunamayanların hepsi Başbakanda var. Ama o kadar işinin gücünün, devlet millet meselesinin arasında hiç değilse şu başbayilikten vazgeçse de malları gerçek bayilere dağıtsa, herkes de gerçekten herşey varmış deyiverse.

Bulamadığınız mal için bir zahmet Ankaraya kadar geleceksiniz. Dilekçenizi yazdıktan sonra çeşitli engelleri aşarak Başbakanlığa gireceksiniz. Ulaşabilirseniz Demirel'in özel kalemine ulaşacaksınız. Dilekçeyi verdikten sonra malın gelmesini bekleyeceksiniz. O kadar zaman zarfında nasıl olsa aradığınız mala ihtiyacınız da kalmayacak. Gelecek kışa mazotunuzu inşallah bulur keyfinize bakarsınız.

Bu yeni moda, yokluktan şikayet edenleri susturmanın yeni bir yolundan başka birşey değil.

* * *

Başbakan, üstüne vazife olmayan işlerin başbayiliğini üstleniyor ama, kendisinin yapması gereken işleri başkasına yıkmakta da üstüne yok.

"Pravda'ya cevap verecek misiniz?" diye soran gazeteciye, "Gidiniz kaleminiz var, siz cevap verin."

Gerçi biz bu küstahlığa gereken cevabı verdik. Ama Türkiye'ye yönelen tehditlere de biz cevap verdikten sonra, acaba sizin orada oturmanıza ne gerek var?

Başbakan, "Yurdumuz üzerinde emeli olan, hesap yapanlar vardır" diyor. Gazeteci "Kimmiş onlar, tanıyalım?" diye soruyor. Aldığı cevap: "Bunların kim olduğu biliniyor!" Yani bunun adını da basın olarak biz koyacağız.

Teröristler "Türk askerini arkadan vur, bilmem kime selam dur" diyorlarmış.

"Bilmem kim"in Rus askeri olduğunu sağır sultan duymuş ama Allahın bildiği kuldan saklanıyor.

Sonuç olarak Türkiye'ye yönelen tehditler konusunda basından ve halktan yine bulmaca çözmesi isteniyor:

"Yeraltında kitli sandık?"

Cevabı "nükleer mezarlık."

Bir terslik ki sormayın.

Bulunmayanı, bilinmeyeni hükümetten isteyeceğiz.

Bilineni ise hükümetten sormayacağız, biz bulacağız.

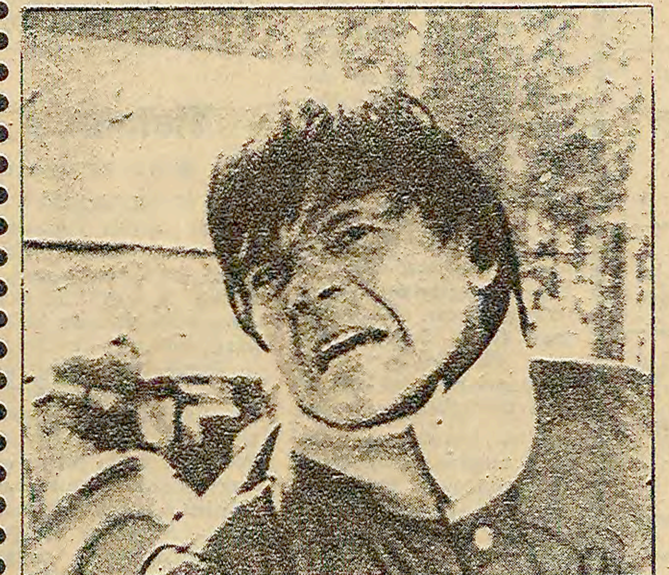
TV'de HABER YORUM MAGAZİN

22.50 Basın toplantısı

Ecevit gazetecilerin sorularını cevaplavacak

Bu geceki basın toplantısında Ecevit'in "Son Ekonomik ve Mali Önlemler, Vergi Tasarısı" konulu basın toplantısına gazetemiz Aydınlık, Hürriyet, Tercüman, Milliyet ve Hergün'den gazeteciler katılacak.

Gazetemiz adına soruları Ankara temsilcimiz Doğan Yurdakul yöneltecek.

20.50 Doruk

Bunalımın doruğu

İrwin Shaw'un romanında TV'ye uyarlanan sürekli film Doruk heyecanlı sahnelerle sürüyor. Bunalımı doruğa erişen eski şirket yöneticilerinden Michael Stone, kaldığı otelin sahibi her istediğini yapmaya alışkın yine bunalımlı Eva, Stone'un eski sevgilisi şimdiki kızak arkadaşı Colly'nın karısı, kendini sıkıntıdan içkiye vurmuş Norma ve her an kazalarla sonuçlanan yarışlar...

Dizinin bu gece seyredeceğimiz üçüncü bölümü geçen bölümde izlediğimiz kazanın sonucu ile başlayacak.

19.00 HABERLER

19.05 GÖKKUŞAĞI

Ümit Denizer'in sunduğu programın "Bir kitabımız var" bölümünde Kemal Ateş'in yazdığı "Çürük Kapı" adlı kitaptan bir bölüm tanıtılacak. İlkokul 5. sınıf öğrencileri "Okul öncesi eğitimi" konusunu tartıştıktan sonra Ayşe Egesoy, Gökkuşağından Haberler" bölümünde, çocukları ilgilendiren eğitim, sağlık ve sanat olaylarına değinecek. "Köyde çocuk" bölümünde, Gaziantep ili Yavuzeli ilçesine bağlı Süleymanobası köyünde hem okula giden, hem çalışan çocuklar tanıtılacak.

19.50 HAFTANIN ŞARKISI

Haftanın şarkısı "İlimon Ektim Taşa"yı televizyon çocuk korosu seslendirecek.

20.00 HABERLER

20.30 UYKUDAN ÖNCE

20.50 DORUK

Sürekli filmin üçüncü bölümü yayma giriyor.

21.40 ÇEVREMİZ

Çevremiz'de ekrana hava, su, deniz kirlenmesi ve orman tahribatı görüntüleriyle ülkemizin en önemli sorunlarından çevre kirlenmesi geliyor. Programın ilginç yanı, her gün rastladığımız kirlilik manzarasıyla birlikte bu konuda yetki ve sorumluluk karmaşasını dile getirmesi.

22.50 BASIN TOPLANTISI

Son Ekonomik Önlemler ve Vergi Tasarısı üzerine Ecevit'in yaptığı basın toplantısına gazetemiz Aydınlık, Milliyet, Hürriyet, Tercüman ve Hergün gazetelerinden muhabirler katılıyor.

23.45 HABERLER